קול התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ד גליון תרנ"ב | ויקהל פקודי | כ"ז אדר תש"ע

וביום השביעי יהיה לכם קודש

בעירה נידחת דרו שני עניים מרודים אשר כל פרנסתם היתה מקלם ותרמילם שעמדו לימינם בעברם מעיר לעיר לקבץ כמה פרוטות שחוקות שיספיק לכלכלת ביתם להביא לחם לפי הטף, והיה מדי ערב ישיבו לביתם רעבים גם צמאים מעבודתם המפרכת את הגוף.

ביום מן הימים החליט עני אחד לעבור לעיר אחרת, ואכן התיישב שם כשהוא רחוק ממכיריו ומבני משפחתו אשר נשארו בכפר, שם התחיל לעסוק בפרקמטיא וה' הצליח דרכו וראה סימן ברכה בפרנסתו שהעמידו על רגלו.

פעם הגיע לשם חבירו העני אשר בא בכדי לקבץ נדבות מאנשי העיר, ובדרכו סר גם לבקר בבית בן עירו, הלה קיבל אותו בידידות ושמח מאוד לקראתו והחל לשאול אותו על שלום קרוביו מכיריו ובני ביתו, אך העני טען לעומתו: הרף ממני, לא באתי לכאן בכדי לבטל את זמני לריק בשיחה בטילה, אלא לחזר על הפתחים, ובשיחתי עמך אני מפסיד את זמני ופרנסתי.

אמר לו חברו: אתן לך את כל הזהובים שאתה מקווה לקבצם בעיר, ועתה תספר לי בניחותא על שלומם של קרובי משפחתי וידידי, לשמע זאת כבר הסכים העני לדבר עמו ולהשיב לו על ראשון ראשון, אלא שמתוך טורח מלאכתו נתנמנם העני באמצע שיחתו ונרדם בשינה עמוקה.

בתחילה חשב הבעל הבית שהעני יקיץ משנתו, אולם לשוא העני שקע בתרדימה ולא פצה פה, קצף עליו בעל הבית ואמר לו: הן נתתי לך את כספי כדי שתתפנה מעיסוקיך ותקדיש את זמנך לענות על שאלותי, קום משנתך וספר לי נא איפוא מה מתרחש בעיר מולדתי.

והנמשל מובן, עמל הפרנסה הוא אחד מהדאגות הגדולות הסובבים ומעיקים את האדם ובכל ימות השבוע טרוד הוא על המחיה ועל הכלכלה, הנשמה מוטרדת בדאגות ואינה מעונגת את האדם בעינוג רוחני שהיא כה חפיצה בו, אולם רצה הקב"ה לזכות את ישראל שנפשנו תהיה פנויה לעסק התורה, על כן נתן לנו את השבת והשי"ת נתן לנו את פרנסתינו כפליים ביום השישי, וכמו שאחז"ל לוו עלי ואני פורע, וכל כך למה, בכדי שביום זה תהי' הנפש פנויה מדאגות הנשמיות ויום השביעי יהיה קודש בלתי לה' לבדו ויוכל האדם להשלים את עצמו בלימוד התורה כראוי, אולם לדאבון לב האדם שקע בתרדימה עמוקה והקב"ה יושב ומצפה כאותו בעל הבית שרוצה לשמוע מהמתרחש אצל קרוביו שאותם עזב בעיר הרחוקה.

על האדם לדעת שהשבת נועדה ללימוד התורה, ותורה הק' מתחננת בבקשה שפכו שיח ערב וזכרו מעשה חורב, ובכך הוא ישביע את נפשו בעונג רב שהנשמה מצפה לה בכל ימות השבוע מבלי לדאוג ולטרוח בעמל הפרנסה.

תוכן העניינים

לקח טוב ..... עמוד ג'
קול תפילה ..... עמוד ה'
שבת בשבתו ..... עמוד ז'
דבש תמרים ..... עמוד ט'
בשפתי צדיקים ..... עמוד י"א
פרפראות לחכמה ..... עמוד י"ג
פניני התורה ..... עמוד ט"ו
חוקים להורותם ..... עמוד י"ז
הילולא דצדיקיא ..... עמוד י"ט
דבר בעתו ..... עמוד כ"ג
משולחן מלכים ..... עמוד כ"ו
דברות קודש ..... עמוד ל"ח

עמוד ל"ב

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר ענייני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להר"ר **אלטער אשר אנטשיל**

אילאוויטש הי"ו

011-972-527648437

די העכסטע דרגא פון צדקה פאר

קמחא דפסחא

כולל עצי חיים
צדקת
רבי מאיר בעל הנס
סיגט • סאטמאר
אלקא דמאיר ענני

פאר הונדערטער "**היימישע**" עניים אנ"ש אין ארה"ק
פארטיילט דורך

מפעל ידי משה

שע"י **צדקת רבי מאיר בעל הנס**
כולל עצי חיים

הכונו! הכונו!
צום **מגבית מיוחדת**
וואס וועט דורכגעפירט ווערן אין די קומענדיגע טעג

כולל עצי חיים
לצדקת רבי מאיר בעל הנס

דער מאפיסט 718.710.4966

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, מפרש הפסוק אלה הדברים האמור למעלה להקהיל את בנ"י יחד, הוא גם מצוה אשר צוה ה' לעשות אותם, כי מצוה רבה היא להיות בני ישראל יחד באסיפה ואגודה יחד. **(הרח"ק מפאדיגורא זי"ע)**

☆

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, עדת הינו עדי, שבמצות שבת מחזיר להם העדי שהתנצלו, ע"כ אמר להם במצות שבת ויקהל משה את כל עדת הינו העדי. **(תפלה למשה)**

☆

לא תבערו אש ביום השבת, אל תמתינו עד יום השבת, שבו תתחילו להבעיר את אש קדושתה, אלא הבינו עצמכם בששת ימי המעשה לזכות לקדושת השבת. **(חתם סופר)**

☆

ברש"י לי לאמר לכם, על ידי התקשרות עם הצדיק, אזי גם הלכם קודש. **(תורת חיים)**

☆

ויצאו כל עדת בני ישראל, ויצאו כל עדת בני ישראל פי' נפשם כלתה ויצאה, מלפני משה פי' בגודל אהבתם ודביקותם ברועה הנאמן. **(דברי ישראל)**

☆

כל איש אשר נמצא אתו תכלת וארגמן, פי' שכל הצטרכותו כאילו נמצא אצלו הכל מוכן, תכלת וארגמן רמז לכל מיני טובה ואין כוונתו רק להשפיע, הביא ר"ל צדיקים כאילו הם מביאים תמיד שפע רב וכל טוב לעולם. **(נועם אלימלך)**

☆

אשר נדב לבם אתם, נדבת לבם היא היותם מוכנים למסור נפשם. **(כנסת יחזקאל)**

☆

מרבים העם להביא, פשוטי העם סבורים תמיד כי דם מרבים לעשות בעבודת השי"ת למעלה מחובתם, וזהו מרבים הם להביא. **(מאמר מרדכי)**

☆

נדבה בבוקר בבוקר, כי העיקר לתת נדבה ברצון הלב, ראשית לכל הרצונות, שיש בכל יום רצון חדש לכל נפש מישראל. **(שפת אמת)**

☆

והיו תאומים מלמטה, כאשר ישראל הם באחדות מלמטה, ויחדיו יהיו תמים אל ראשו פי' גורמים דם יהוד עליון בשורשם למעלה. **(באר משה)**

☆

ופניהם איש אל אחיו, רק כאשר ישראל פונים איש אל רעהו באהבה ואחוה, פורשים הכרובים כנפיהם למעלה. **(דברי בינה)**

☆

אלה פקודי המשכן, אלה פוסל את הראשונים, פי' זה שבעיניו פסולים מעשיו הראשונים, הוא עצמו בגדר פקודי המשכן שראוי הוא שהשכינה תשרה עליו. **(אמת ליעקב)**

☆

ויהיו זהב התנופה, ויהי הוא לשון צער, שצער גדול הוא, זהב התנופה, מאותו שמתגאה במעשיו ומנוף תמיד את זהבו. **(משמרת איתמר)**

☆

כל הזהב העשוי למלאכה, הנראה לרמז כי עיקר בריאת הזהב, היה כדי שיעשה מצות עם המעות כגון צדקה או נדבת ביהמ"ק, ולא לצורך עצמו או להניח לבניו, וזהו הפי' העשוי למלאכה לשון עשייה. **(תפארת שלמה)**

☆

ברש"י נראה כמקימו, והוא נזקף וקם מאליו, רק משה רבינו בלבד היה מסוגל לעסוק בידיו ולהקים את המשכן, בעוד שבליבו ידע את האמת שאין בכח אנוש להקימו, ולאמיתו של דבר נזקף וקם מאליו, והוא אינו עושה מאומה אלא רק נראה כמקימו, בעוד שאחר היה טועה לחשוב שהוא הקימו. **(דרכי האמונה)**

☆

ויקח ויתן, בלימוד התורה אין נתינה בלבד, אלא כל נתינה שאדם נותן ומלמד את חבירו, הרי הוא עצמו מקבל תוספת חכמה, כך שויתן ויקח פי' שנתינתו אינה אלא לקיחה. **(תורת חיים)**

☆

ויקח את החצר, אף שהחצר קודמת לבית עצמו, הוקמה החצר לאחרונה, להורות לנו שהקדושה תלויה בכך שהאדם ישפיל עצמו ויחשב שעדיין הוא בפתח החצר ולא זכה להיכנס פנימה אל הקודש. **(תורת אמת)**

☆

וישם את מסך, דהבורא ב"ה הוא הפתח וראשית הכל, והמלאכים נבראים מאתו ית' נקראים בחי' מסך, זה רומז הכתוב וישם את מסך שהוא משים וממנה את המלאכים שנקראים מסך, להיות למשכן שימליצו טוב בעדינו, ועי"ז יושפע לנו כל ההשפעות טובות. **(דעת משה)**

☆

ברש"י חזרו ונסעו, על ידי שחזרו בתשובה, ונסעו זכו להתעלות מעלה מעלה. **(משמרת איתמר)**

שבת החודש

החודש הזה לכם, הנה בפסוק נרמזו חב' גאולות שבחודש הזה, גואל ראשון וגואל אחרון, כי החד"ש הז"ה לכ"ם ס"ת מש"ה גואל ראשון, וכן החדש הזה לכם גימ' משיח בן דוד גואל אחרון. **(אמרי יוסף)**

☆

ויקחו להם איש שה לבית אבות, שה מרמז על הכנעה ושפלות, רצ"ל ראשית כל יקח כל אחד לעצמו מדת הכנעה ושפלות, שה לבית אבות, היינו שלא יהיה לו גאות מבית אבות. **(בארת המים)**

☆

החדש אשר ישועות בו מקיפות, היינו שהקב"ה נתן החודש הזה את הישועה בהקפה, שגאלם על חשבון שעתידים לקבל התורה. **(חידושי הרי"ם)**

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

קול צהלה ורינה, שפתותינו תרננה
נברך לאלוקינו, שהשמחה במעונינו, עת הזמיר הגיע בגבולינו

ובהדרת קודש ובאותות כבוד ואהבה, נשגר בזה ברכת מזלא טב"א, אל מול פני הדרת גאון מאורינו ומאליפנו, המסור מריחוק מקום וקירוב הלב למעינינו, שר התורה והיראה, לוחם מלחמת ה' בעוז ובגבורה, משריש בלבות רבבות אלפי ישראל מסוף העולם ועד סופו השיטה הברורה, מלהיב לבבות בני ישראל בדברים אהובים, היורות זיקים ושביבים, חסידא ופרישא, בוצינא קדישא, נהורא נפישא,

כבוד קדושת מרן
רבינו הגה"ק שליט"א

לרגל השמחה שבמעון קדשו

באירוסי נכדתו שתחי'

בת חדב"נ הגה"צ רבי שמעון זאב מייזליש שליט"א

רב שכונת בתך משה בקרית יואל יע"א

ומצלאין אנו לחיי מלכא מרנא ורבנא, יזכהו השי"ת לנהל את עדת מי מנה, מתוך נחת והרחבת הדעת, על מי מנוחות ינהלינו ובמעגלי צדק ינחינו, ויזכה לרוות רוב נחת דקדושה מכל יו"ח במדה גדושה, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, עדי נזכה במהרה לרגלי מבשר צדק משמיע ישועה, ומלכינו מרן שליט"א בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

המברכים בקידה חמש מאות

הנהלת הקהילה

ובכן צדיקים יראו וישמחו וחסידים כרנה יגילו

קול תפילה

אמרות קודש בעניני תפילה נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדורים

ע"י הכנה לתפילה זוכה לקדושת שבת

ששת ימים תעשה מלאכה. מה שהקשו המפרשים מדוע נאמר בלשון 'תעשה' דמשמע על ידי אחרים, מדוע לא נאמר 'נעשה'. נראה לרמז כפי מה שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות ל:) חסידים הראשונים היה שוהין שעה ומתפללין וכו', והקשו בגמרא מלאכתן מתי נעשית, ומשני מלאכתן נעשית על ידי אחרים, עיין במפרשים. והנה איתא בזוהר הקדוש (מקץ, קצז:) אשר זמן תפילה של שלשה תפילות ביום, נחשבים בכל יום ארבעה שעות ומחצה, כי החסידים שוהין קודם התפילה ובמשך שעות אלו חייבי דגיהנם נייחין, ובכל ימות השבוע הם כ"ז שעות, ומזה נתהוה הרגשת קדושת שבת קודש, שהוא גם כן כ"ז שעות עם תוספת שבת. וזהו ששת ימים תעשה מלאכה, היינו אשר גם בימות החול **תראה להתנהג עצמך כהחסידים הראשונים, ולהאריך בתפילה ולבטל ממלאכה, ומלאכתן יהא נעשית על ידי אחרים, על ידי זה תזכה וביום השביעי יהיה לכם קודש,** היינו שתרגיש קדושת שבת בכל כ"ז שעות של שבת, מחמת הכנות הקדושה שבימות החול.

ממרי נועם

בתפילה צריך כוונה גדולה ופה מלא

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' לאמר. פירוש רש"י ז"ל לי לאמר לכם. ולכאורה מה מוסיף רש"י ז"ל בתיבת 'לי'. אך נראה בכוונת רש"י ז"ל שמשה היה מלמד לישראל דרך עבודת השם יתברך, **הן בתפילה והן בשאר ענינים, שצריך לדבר בפה מלא ובכוונה גדולה.** וזה פירוש אשר צוה ה' 'לי', היינו כמו שצוה השם יתברך למשה בקול גדול, שנאמר (תהלים כט, ד) קול ה' בכח, כן צוה משה לישראל, לאמר שיאמרו גם הם בכח גדול בכל עבודת השם יתברך, **הן בעניני תפילה והן בשאר ענינים, שצריכים לומר קודם עשיית המצוה שעושה לשם מצוה, שיאמרו הכל בכח גדול בכוונה גדולה,** כמו שנאמר (שם ל"ה, י) כל עצמותי תאמרנה, ואל יאמר האדם הלא השם יתברך יודע מחשבות, מה לי דווקא להוציא בשפתים. רק השם יתברך צוה למשה שיאמר לישראל שכל המצות שצריכים לדבר, יהיה דווקא בפה מלא כנזכר לעיל.

ממם ליעקב

ליזהר שלא יפול ממדרגות התפילה

אלה פקודי המשכן משכן העדת. ונקשה למה לי הלשון 'משכן העדות'. אך ידוע כי התורה הוא תמדיות ונצחיות, והנה ידוע כשאדם מתפלל בכל יום, הוא מקשר את עצמו להשורש בכל התפילה, ועל פי זה היה צריך האדם בתפילה שניה, לקשרו את עצמו יותר להשורש, ולילך למעלה ממדריגה למדריגה, ולמה לא, **וזה הוא מחמת שאחר גמר התפילה הולך אחר תאוות עולם הזה, על כן הוא עומד במדריגה אחת הראשונה, לכן צריך לראות לקשר מחשבתו,** שיהיה בשעה שעוסק בתאוות עולם הזה להתבונן מאד ולעשות כנכון, וגם אפילו בשעה שעושה מצוה, צריך להתבונן בה מאד איך לעשות שיהיה כהוגן ביראה ובאהבה. וזהו אלה פקודי המשכן, היינו שרוצה שישכון אצלו פקודי אורייתא, משכן העדות צריך לברר אצל עצמו במחשבה את המעשה, כמו שמברכין דבר על ידי עדות להקימם על האמת, כמו כן יברר הוא את המצות שעושה, אם עושה אותם כהוגן שלא להתפאר, וכשאדם נוהג את עצמו כך, טוב לו בזה לבריאות הנפש והגוף בזה ובבא, ובל"ג אמן סלה.

רזין לגורייתא

ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים. ראוי לאדם שיעמוד במקומות הנכבדים באימה וביראה ובתוספות קדושה ויהיה מורא שמים עליו בדבור ובמחשבה ובמעשה. על כן המספר שיחת חולין בבית הכנסת או בבית המדרש אף שלא בשעת הלמוד ושלא בשעת התפילה מסלק מורא שמים מעליו והוא איסור מוסיף על איסור של שיחת חולין.

של"ה הקדוש פרשת ויצא

☆

שיתחיל זמירות יזהר שלא ידבר כלל ועיקר, כי כל הזמירות הוא לתקן עולמות, 'ואיך יפסיק בדברים בטלים' וכמעט ע"ד אמת אינו נכון ללמוד מזמורים וכיוצא בין הדבקים של הזמירות, כי כל הפסוקים והסדר הזה נכון ומתוקן ע"פ הסוד ורזין עילאין, ולא נכון להפסיק בעניני דברי תורה אחרים שאינם שייכים ע"פ מדתן, ואם כל זה בדברי תורה, 'אוי לו למדבר דברים בטלים' והזוה"ק החמיר מאד מאד דעביד קלנא לשכינתא ח"ו, ועל פי הדין משיתחיל ברוך שאמר אסור להפסיק, כי ברכת ברוך שאמר נתקנה מיפות תנאים ראשונים קודם פסוקי דזמרה, וברכת ישתבח אחריהם ואיך יפסיק בינתים!!!

מורה באצבע סימן ג אות עד

☆

נשמה אחת סיפרה לרבינו יחיאל חמיו של הסמ"ק דהמלאכים זורקין אותה למעלה ומניחין אותה ליפול בעצמה על שהיה מדבר בשעה שהחזן אומר ברכת מעין שבע!!!

כף החיים לר"ח פאלאג'י סי' כ"ח סעיף י"ט

פערזענליכע בקשה

פון כ"ק מרן רבינו שליט"א

...איך וויל "יעדער" זאל געבן
פאר מוסדות יטב לב אין ארץ
ישראל אויף פסח, מ'זאל קענען
שיקן פאר עניי ארצינו הק'.

זייט ממלא רצון קדשו פון רבינו שליט"א

טראגט פערזענליך אריין אל הקודש פנימה אייער נדבה

$ 180 דאלער

יעדע נאכט פון 8:00 ביז 11:00

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים, על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

בשבת מקבל כל אחד הכתרים של נעשה ונשמע

כתיב סוף הפ' קרני הוד של משה, ואח"כ ויקהל וגו' הוא לרמוז מ"ש במדרש שמשה רבינו הקהיל את עדים שהתנצלו מחורב שכולן זכה משה ונטלן, ובשבת מחזירן לישראל לזאת מיד מוצאי יוה"כ שירד עם ההוד כנ"ל ציוה להם שבת כדי ליתן לישראל הארה זו מהכתרים של נעשה ונשמע, כי מ"ש במדרש אבדתם נעשה שמרו נשמע, ע"כ אין הפירוש נשמע ח"ו שלא לעשות, וע"כ נשמע ועי"ז נעשה, רק אבדנו הקדמה של נעשה לנשמע ואם היה נשאר הכתרים מההקדם נעשה לנשמע בודאי שע"י הכנה נעשה דחול, היה הנשמע בש"ק באופן המעולה אולם אח"כ נשאר שע"י נשמע דש"ק תהיה הארה אח"כ לנעשה כראוי, וממילא אחר יוה"כ שהיו מתוקנים אמר מ"ר ש"ק ויקהל אותם ואמר אלה גו' לעשות גו' והיינו משחר שנאמר שמור וזכור בדיבור אחד דעשה הוא שמירת ש"ק, ופועל מעשה זה שלא נתקלקל רק העשיה לא מה דחשיב עשה שלא לעשות, ועכ"ז הוא מתקן עולם העשיה ג"כ כיון שהוא עשה ופועל שיאיר לימי המעשה שאחר ש"ק, ולזאת מתברכין מינה כל ו' יומין ויתן ש"ק ברככה למעשה המשכן לזאת אמר לעשות גו' תעשה מלאכה, היינו גם מלאכת המשכן שנעשית מאליה, עכ"ז שבת גו' שבתון הוא מצות עשה כדאמר בגמ' ואמר כל כו' מלאכה כו' יומת, ממילא עשה זו נותנת חיים מאחר שההפך בסקילה, מידה טובה מרובה, שעשה זו דשמירת שבת מקשרת במקור החיים שבאורו נראה אור ולזאת אין דומה מאור פניו של אדם בשבת לחול עי"ש במדרש וזה בא מקרני הוד שמחזיר מרע"ה וכמו שגרם ההוד וייראו מגשת גו' שתהיה תמיד הכנעה אצלם עי"ז כמו שכתב רש"י קודם החטא וכל העם רואים כו' ולא כו' ועתה פני משה רבינו אינם יכולים לראות כן שב"ק מאור פניו של אדם עצמו מטיל בושה ואימה עליו, שז מה שאמר גם ע"ה אימת שבת עליו. **(חידושי הרי"ם)**

בשבת זוכים כל ישראל להתעלות יותר מימי החול

לא תבערו אש בכל מושובתיכם ביום השבת, נ"ל ע"ד המוסר והרמז, דהנה קשה מ"מ נקט הלאו זה מכל מצות התורה, והנה באמת פלוגתא הוא במס' אם הבערה ללאו יצאה או לחלק והוא פלוגתת ר' יונתן ור' יאשי' ובאמת קשה בין למ"ד ללאו או למ"ד לחלק מ"מ נקט לאו זה דוקא ואיתא בספרי מוסר דאסור לכעוס ביום השבת נוסף על האיסור מימות החול ונכלל בלאו זה אש המחלוקת ר"ל ונ"ל העני דהנה איתא בזוה"ק דחייבי גיהנם נייחין בשבתא והיינו אותם ששמרו השבת בחייהם אבל אם אדם מחלל שבת בחייו חלילה אז ח"ו לאותו אדם מבערין האש, וזהו לא תבערו אש בכל מושובתיכם ר"ל שלא תגרמו ח"ו שיבערו ח"ו האש של גיהנום ביום השבת והנה בזוהר המשמעות דחייבי גיהנם נייחין אבל אם אין באים עדיין ביום השבת לג"ע אפילו לג"ע התחתון ונ"ל העני דזהו הפלוגתא בגמ' דר' יונתן סבר הבערה ללאו יצאה ר"ל דלא יצא בשבת מכלל חייב רק ללאו ר"ל לענין זה שלא ידון אותם בשבת בגיהנם אבל אין באים למנוחת ג"ע ור' יאשי' סבר דגם באין לקצת מנוחה וזה לחלק ר"ל לחלק בגן עדן ע"ד כל ישראל יש חלק לעוה"ב, הש"י ישים חלקנו עם הצדיקים בג"ע אמן. **(דביר המוצנע)**

ע"י שמירת שבת יזכה לשכר על כל המצוות

ויקהל משה את כל עדת בני וכו' ויאמר אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות אותם ויש לדקדק למה לקמן בפסוק אצל עשיית המשכן כתיב זה הדבר אשר צוה ד' לאמר למה, כאן לאמר ולעיל לעשות אדרבה מן הסברא יותר שייך אצל המשכן לכתוב לעשות כי היא מצות עשיה אבל שבת הוא שבת ואל תעשה, ויתבאר על פי פשוט כי כבר פרשתי זאת בפסוק אלה פקודי המשכן משכן העדות, כי איתא בדברי חז"ל תינח בזמן שביהמ"ק קיים יביא עולה ויתכפר אבל בזמן שאין ביהמ"ק קיים כל העוסק בתורת העולה כאילו הקריב עולה ופירש הדברים אם לומד הלכות עולה בלב נשבר מאד ומצפה לקיים זו המצוה אך מחמת שאין בידו לקיים אותה אמנם רצונו באמת מאד מאד, על כן ברצון ההיא מעלה עליו הכתוב כאילו עשה, וזהו ואלה פקודי המשכן משכן העדות אף עתה כשחסר המשכן משכן העדות עדות נקרא תורה כי התורה מכפרת כמו המשכן, והנה זאת שהקב"ה נותן שכר אף על הרצון באמת הוא דוקא באדם כזה אשר כל המצות שיש ביכולתו לעשות עושה על כן ודאי רצונו לעשות גם זה רק מחמת שהיא דבר שאי אפשר, על כן נותנים לו שכרו משלם אבל איש כזה אשר אלו המצוות שיש לו אינו עושה ח"ו ודאי אף שלומד הלכות עולה אינו מעלה עליו כאילו הקריב, והנה מצות שבת אינה תלויה בארץ ויכול בכל עת ובכל זמן אף בגלותא וזהו זה הדבר אשר צוה ד' לאמר, כי ענין המשכן יוצאים בריעותא דלבא בלבד עתה בזמן הגלות באמירת הענין הוא כאילו עשה וזהו לאמר וכמו שכתבתי אצל המשכן כל נדיב לב יביא ריעותא דלבא, אבל בשבת צריך גם כן לעשות ואינו יוצא בלימוד תורת שבת רק לעשות אותו ודוקא כשמקודם אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות עתה בזמן הזה מקוים אז זה הדבר אשר צוה ד' לאמר מעלה עליו כאילו עשאו כי על ידי זה שרואין שמקיים המצות שבידו וכנ"ל וז"ש רז"ל שבת שקולה נגד כל אורייתא כולה, כי על ידי קיום שבת אנו מקבלים שכר אף על מצות התלוים בארץ וכנ"ל בדברינו. **(צמח דוד זאבלטוב)**

בשבת זוכים להשראת השכינה

אלה פקודי המשכן וגו' כבר כתבנו בריש פרשת ויקהל דלרוב בני אדם שאינם בצדקות וקדושה כרבי שמעון בן יוחאי וחביריו, להם העבודה חובה ומצות שבתורה, על פי מאמר הכתוב ואספת דגניך וגם וברכך בכל אשר תעשה, ועליהם נאמרו הכתובים הללו ובזה יבואר הכתוב ויאמר אלה פקודי המשכן, רצה לומר רוב בני אדם שעוסקין במלאכה בכל השבוע והם מחוסרין ממשכן השכינה בימות החול, כי אינם יושבים בד' אמות של הלכה, עם כל זה משכן העדות זוכים למשכן השכינה בשבת הנקרא עדות, כידוע מפסוק מה העדות והחוקים, ואמר הטעם כי מה שהם פקודי המשכן, בחול ועוסקים במלאכה, אינה מהרשות רק חובה, וכך יפה וכך נאה להם והוא אדרבה מהמצוה, ומתורתו של משה רבינו ע"ה נלמד דבר זה, כאמור בכתובים הנ"ל ואספת דגנך ובכל אשר תעשה, וז"ש הכתוב אשר פקד על פי משה, רצה לומר מה שהם פקודי המשכן בחול, פוקד על פי משה והמשכיל יבין כנ"ל. **(נועם מגדים)**

עמערזשענסי

קמחא דפסחא אפיעל

לשלם בפעם אחת שכירות לששה חדשים

לכל הכלי קודש במוסדותינו יטב לב בארה"ק

פסח-תש"ע

קען דאם אזוי בלייבן?

דער גראסערי-מאן פאר אונזערע כלי קודש:

איר קענט מער נישט אויפשרייבן, איר זענט שוין שולדיג צו סאך.

די מלמדים צו אונז:

מיר קענען נישט אויסקויפן אויף יו"ט! מען איז אונז שוין שולדיג אזויפיל חדשים געהאלט.

מעגן מיר דאם צולאזן?

דערהערט דעם רוף פון כ"ק מרן רבינו שליט"א

און שליסט זיך אן מיט לכה"פ $180

לעשות רצון צדיק

שליסט אייך אן מיט לכה"פ **$180** צום עמערזשענסי קאמפיין

רבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהי לכם קודש שבת שבתון לה': הנה מצינו אמירה לעכו"ם הוא שבות אכן מ"מ נראה דיש לה סמך מן התורה עפ"י הילקוט כתוב אחד אומר ששת ימים תעשה מלאכה, וכתוב אחד אומר ששת ימים תעבוד, אלא בזמן שישראל עושים רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים, ע"י"ש, הרי דהפסוק ששת ימים תעשה מלכה איירי במלאכה ע"י עכו"ם, ועל זה אמר וביום השביעי יהיה לכם קודש, להורות דאפילו ע"י אמירה לעכו"ם אסור. **(ישמח משה)**

☆

אלה פקודי המשכן משכן העדות, וקשה להבין לחשבון למה זה ומה ענינו לכאן. ב) ובבעל הטורים עדות לישראל שהשכינה שורה בישראל. וני"ל עפ"י משי"כ בישמח משה (פי' תולדות) ויזרע יצחק וגו' וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה' ותרגומו מאה בדשערוהי. וני"ל כוונתו עפ"י מה שאחז"ל אין הברכה שורה לא בדבר המדוד וכו' אלא בדבר הסמוי מן העין, והנה הטעם דאין הברכה שורה בדבר המדוד וכו', נ"ל דיש לדקדק למה תקנו לברך השולח ברכה וכו' ולא הנותן ברכה, אך הענין הוא דהנהגה הסתמית היא השגחה מסותרת בחטבע והיינו השולח, דהחטבע הוא השליח, וא"כ בדבר המדוד שאין יכול להיות נסתר, אין בו ברכה. ולפי"ז מובן דאם יתן השי"ת ברכה בעצמו שלא ע"י שליח היינו חטבע, אז שורה בכל אף יותר מכדי שהדעת טועה. ועפי"ז יבואר הפסוק ויזרע יצחק וגו' וימצא מאה שערים, כתרגומו מאה בדשערוהי, וקשה איך יתכן זה הא הוי בזה כדבר המדוד, לזה אמר ויברכהו ה' דייקא ולא על ידי שליח כנ"ל, עכדי"ק. וזשהי"כ אלה פקודי המשכן, וקשה למה נפקדה המשכן הא אין הברכה שורה בדבר הספור ושקול (זוהר פקודי רכה.) ועי"ז גמר אומר משכן העדות שזה עדות לישראל שהשכינה שורה, ועל כן אף שהוא שקול ומדוד עם כל זה הברכה מצויה, כיון שהשכינה שם צוה ה' את הברכה.

(עצי חיים, מכתבי הרה"ח ר' ישראל חיים סאמעט זי"ל מקליינוואַרדאַן מחי"ם שמע ישראל)

☆

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה, ואפי"ל עפי"י משי"כ הייטב פנים לפרש הפסוק ולקחתם לכם ביום הראשון כי מלת לכם מורה להנאתכם וטובתכם, ולכאו' קשה איך אמר ולקחתם לכם להנאתכם והלא אמרו חז"ל אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס, ותירץ עפימ"ש הרמב"ם וז"ל כל העוסק בתורה ומצות כדי לקבל שכר או כדי שלא תגיע אליו הפורעניות הרי זה שלא לשמה, וכל העוסק בה לא ליראה ולא לקבל שכר אלא מאהבת אדון כל הארץ הרי זה לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, לפיכך כשמלמדים את הקטנים והנשים וכלל עמי הארץ אין מלמדין אותן אלא לעבוד מיראה ולקבל שכר, עד שתרבה דעתן ויעבדוהו מאהבה. ובזה פי' בייטב פנים ולקחתם לכם להנאתכם ביום הראשון לרמז על יום וזמן ראשון של הכניסה לעבודה בעוד שהשכל קטן מהכיל עבודה שלא ע"מ לקבל פרס, אבל אחר זמן שתתרבה הדעת ודאי צריך שיעבוד שלא ע"מ לקבל פרס אליו רק מאהבת השי"ת, עכ"ד. ובזה אפי"ל החודש הזה לכם, שנתבשרו ישראל שיהיה החודש הזה של ניסן לכם לטובתכם, כי בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל, כמ"ש במדרש שניסן ראש לתשועה, וזה מאה"כ החודש הזה לכם ראש חדשים, שהוא ראש לתשועה ולהנאתכם ולהיטיב אתכם, ואמר הכתוב עוד ראשון הוא לכם שהכוונה זו של לכם להנאתכם הוא רק לראשית ההתחלה וכניסה לעבודה, אבל העיקר להשתדל שיתרבה כבוד שמים. **(דברי יואל)**

☆

בפיט ראשון הוא לכם לפסוח עליכם להתקדש בתוככם, ואפי"ל עפי"מ ששמעתי מאאמו"ר דמיציאת מצרים חזינן דעיקר עבודת ה' היא במחשבה ולא רק במעשה דהנה שרו של ים טען הללו והללו עובדי עבודה זרה והקב"ה השיב לו אתה דן שוגג כמזיד ואונס כרצון, ודבר זה תלוי אי אזלינן בתר מעשה או בתר מחשבה, דאך נלך בתר מעשה אז אין חילוק בין שוגג למזיד, אמנם אם נלך בתר מחשבה אז שפיר השיב לו הקב"ה אתה דן שוגג כמזיד, ומזה שפסח ה' על בתי בני ישראל חזינן דעיקר הוא המחשבה, והנה כי כן הוא בעבודת ה', דהעושה שלא לשמה אין מעשיו כלום כיון דעיקר הוא המחשבה וצריך להיות לשמה דוקא, וז"ש ראשון הוא לכם לפסוח עליכם מבין בתי המצרים משום שהם שוגגין ולא מזידין, וע"כ דאזלינן בתר מחשבה ולכן להתקדש בתוככם בפנימיות הלב ובכוונה זכה ונכונה.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

קמחא דפסחא קאמפיין

וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרוּךָ

לבקשת הרבים פון אנ"ש וואס ווילן אויספירן רצון קדשו פון כ"ק מרן רבינו שליט"א
זיך אנצושליסן מיט גרעסערע סכומים ביי די היי-יעריגע

עמערזשענסי
קמחא דפסחא אקציע

צו קענען אויסצאלן פאר די כלי קודש, אויף פסח

מעלדן מיר, אז מען קען איבערגעבן געלט פאר די ספעציעלע גבאי קודש
אין אלע בתי מדרשים שע"י קהילתינו הק'

וויליאמסבורג

ביהמ"ד הגדול הופער
ר' מאיר מערל
917-836-0447
ר' יעקב הערש ניישטאט
ר' יושע הערש פריינד
ר' הלל מנשה מארגנשטערן
347-243-8419

עצי חיים סיגוט
ר' אברהם יעקב לעווי

תהילות יואל
ר' חיים אלי' ליכטמאן

קראלי
ר' יוסף גרובער
ר' יואל מיזקאמף
ר' יושע מייטעלמאן

גלאנטא
ר' יואל נפתלי ווייזער

ישמח משה
ר' יואל נפתלי ווייזער

איחוד התלמידים
ר' יצחק דוב גריטוואלד

מורטל
ר' עזריאל מאיר קאהן

סאוט 8
ר' בנימין זאב שווארץ

קרית יואל

ביהמ"ד הגדול
הר"ר אורי שווארטץ
ר' ירחמיאל ביטמאן
ר' אשר זעליג בלייך
845-662-5290

אבני צדק
ר' זלמן עפשטיין
ר' בנציון אברהם כהן

אהל פיגא
ר' חיים בערקאוויטש (משמש)

בית ברוך
ר' שלום אליעזר באלרבערגער (משמש)

ברך משה
ר' אהרן שמואל גלאנץ

בית מרדכי
ר' פנחס בראך (משמש)

עטרת זקנים
ר' יואל ראטענבערג (משמש)

בארא פארק

ביהמ"ד הגדול
ר' משה כהנא
ר' אהרן הערש מיטעלמאן
ר' חיים משה בלאנער

קהל יטב לב 15
ר' אברהם יונה שווארץ
ר' יואל לעווי

קהל יטב לב 10
הר' בנציון הערצבערגער
' ישראל אורי' פישער
ר' ישראל הירשפעלד
ר' מרדכי מנחם גרין

בני ברק

ביהמ"ד הגדול בשיכון
ר' שמואל הערש ראזמאן
ר' יודא לייב היימליך
ר' דוד שלמה וואנדאנקער

ביהמ"ד זכרון מאיר
ר' אליעזר פאלאטשעק
ר' שלמה זלמן ראסקאל

ביהמ"ד רמב"ם
ר' מרדכי שווארץ
ר' יעקב אלימלך ראזמאן

ירושלים
ביהמ"ד ברך משה
ר' ישכר יאקאב
ר' יואל בר"י קליין
ר' חיים זאב פייערווערגער

לאנדאן
ביהמ"ד הגדול
ר' משה אהרן ראסקאל
ר' מענדל וויינשטיין

מאנסי
ביהמ"ד הגדול
ר' יואל נפתלי ווייס
ר' יואל פריעדמאן (משמש)

מאנטריאל
ביהמ"ד הגדול
ר' אברהם מאיר הערצבערגער
ר' קלמן אליעזר לעווי

מאנטשעסטער
ביהמ"ד הגדול
ר' מנחם יודא פריעדמאן
ר' בנימין אליעזר לאנדא

בברכת חג כשר ושמח
הנהלת המוסדות

בשפתי צדיקים

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

לא תבערו אש בכל מושבותיכם

הרה"ק ר' נחום מטשערנאביל שהה פעם בשב"ק אצל הרב ר' שמעון שלמה, אביו של הרה"ק ר' משה מסאווראן זצוק"ל, והדליקו אז בערב שבת נר גדול שידלק כל הלילה עד הבוקר, כדי שיוכלו לקום וללמוד בעוד ליל, ויהי באשמורת הבוקר כשהרה"ק ר' נחום קם משנתו, ובחוץ עדיין חושך ואפילה, ראו ר' שמעון שלמה ובני ביתו שהרה"ק ר' נחום מטשערנאביל הולך בבית וממשש הדרך כמי שהולך בחושך, וקרוב לכך שיחבוט את ראשו בהליכתו, והרה"ק פנה אליהם בשאלה למה לא הדלקתם הנר שידלק כל הלילה, והי' הדבר לפלא בעיניהם שהרי בבית דולק נר ומאיר את כל הבית כולו, ותיכף עשו דרישה וחקירה ואכן נודע הדבר כי הנר כבה בלילה, והמשרתת הנכרית הדליקה אותו בשבת, ומחמת שהודלק הנר בשבת קודש לא האיר כלל להצדיק, ולא ראה כלום לאורו. **(לשון חסידים)**

לא יעשו עוד מלאכה

בעת שבנו את בית הכנסת הגדול בבעלז, והרה"ק השר שלום זצ"ל בכבודו ובעצמו, עמד בסמוך למקום הבנייה, וקופה בידו, לאסוף כסף לטובת בנין בית הכנסת. וכמובן שהקהל נדחק בהמוניו להביא את נדבת לבם, איש כמתנת ידו, לאחר ששהה שם זמן רב, עזב את המקום לשעה מועטת, וכשחזר פנה אל הגבאים, ושאלם כמה כסף נאסף בשעה שלא היה שם, כשענו שלא נתנו מאומה, נענה הרה"ק ואמר: שכעת נתחוור לו פירוש הכתוב בפרשת ויקהל, איך שעושי המלאכה באו אל משה ואמרו לו, שמרבים העם להביא מדי העבודה למלאכה אשר ציווה ה' לעשות אותה, ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמור, איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה, ויש לדקדק בלשון אל יעשו עוד מלאכה, דהול"ל אל יביאו עוד למלאכת הקודש, והתוס' (שבת צו: בד"ה וממאי) כתבו בזה בשם הירושלמי מקור למלאכת הוצאה דרחמנא קרייה מלאכה עיי"ש, אבל לפי פשוטו של מקרא צ"ב. אלא כי ידע משה רבינו, שכל זמן שעושי המלאכה עובדים במלאכת המשכן, הם מכניסים התעוררות דקדושה, ותשוקה עצומה בלבות בני ישראל, עד שלוקחים מכל הבא לידם להביא למלאכת המשכן, ואף לא יצייתו לקול ההכרזה, על כן ציוה להכריז שאל יעשו עוד מלאכה, ואז מיד פסקה ההתעוררות, ושככה התשוקה אצל בני ישראל, וממילא ויכלא העם מהביא. **(מהר"ש מבעלזא ז"ע)**

זה הדבר אשר צווה ה' לאמר

ביום ו' ערב שבת פרשת ויגש שנת תרמ"ו התקיימה חופתו של הרה"ק מצעשינוב זי"ע בנו של הרה"ק משינאווא זי"ע, עם הרבנית הצדקנית פריידא בתו הצעירה של כ"ק מרן רבי יהושע מבעלזא זי"ע, סעודת הנישואין היתה בליל שבת, בשעת הסעודה ביקש הרה"ק מבעלזא ממחותנו הרה"ק משינאווא לומר דברי תורה נענה הדברי יחזקאל משינאווא לאו כל אדם יכול לומר דברי תורה, הלא מקרא כתוב בפרשת ויקהל "זה הדבר אשר צווה ה' לאמר" אם יודע אדם שצווהו ה', לאמר אזי יאמר! עלתה בת שחוק על פני הרה"ק מבעלזא, ואמר המחותן כבר יצא ידי חובתו.. ואח"כ הוסיף הרה"ק מבעלזא לומר תורה, כיוצא בזה מסופר שיח קדושים שהיה ביניהם, בעת שנגמר השידוך בשינאווא בשנת תרמ"ג כשישבו המחותנים הקדושים בצוותא לסעודת האירוסין, ביקש אז הרה"ק מבעלזא ממחותנו שיאמר דברי תורה, והרה"ק משינאווא סירב בכך באמרו "איני מוכן כעת", חזר הנ"ל וביקש מחותן הלא נאמר "לעטר פתורא ברזא יקירא" יש להדר את השולחן באמירת דברי תורה, "עמיקא וטמירא ולאו מילתא אושא" השיב מחותנו בענוה עמיקא וטמירא היא התורה ולאו מילתא אושא, אין בכוחי לומר מדבריה, אחר הוסיף אנו אין מנהגינו לומר דברי תורה על השלחן אמנם, אבקש מהמחותן, שנוהג לומר דברי תורה לומר גם לעת עתה, פתח מרן והשתמש במליצה באותה מטבע לשון "לעטר פתורא ברזא יקירא עמיקא וטמירא" יש לעטר את השלחן באמירת דברי תורה ברזא יקירא וטמירא "ולאו"אם מחזיק את עצמו בענוה ומשום ענותנותו אינו אומר דברי תורה על השולחן "מילתא אושא" דבר גדול הוא.

(באהלי צדיקים)

ובצלאל בן אורי עשה את כל אשר צוה ה'

הגאון ר' אלחנן וואסערמאן ערך פעם מגבית למען ישיבתו, באחד מלילות שבת דרש בבית הכנסת למען ישיבתו אולם הציבור לא התחייבו לתרום כדבעי, באותו ליל שבת לאחר הסעודה בא הרב של אותו ביהמ"ד עם כמה נכבדי הקהילה לר' אלחנן כדי להתנצל ושלא יהי' לו תרעומת עליהם בגלל המגבית שלא הצליחה אצלם, אמר לו ר' אלחנן הנה מחר יקראו בתורה "ובצלאל בן אורי עשה את כל אשר צוה ה' את משה" הבה נתאר את החזיון הזה, עומדים לבנות את המשכן מן השמים נקרא בצלאל בן אורי לעשותו והנה הולך לו משה רבינו במחנה ישראל, פוגש ביהודי ושואל אותו "צריך להקים את המשכן אולי אתה בצלאל בן אורי", לא - משיב האיש אנוכי ראובן בן יעקב, משה רבינו ממשיך בדרכו, פוגש ביהודי אחר, ושואל שנית "צריך להקים את המשכן אולי שמך בצלאל בן אורי", לא - מתנצל גם השני, אנוכי שמעון בן יעקב, האם יעלה על הדעת שמשה רבינו יתרעם על היהודי הראשון והשני, מדוע לא נקראו בשם בצלאל בן אורי, ומדוע לא הם אלו המקימים את המשכן, וכי מה בידם לעשות אם לא הם נבחרו על ידי ה' להקמת המשכן כי אם בצלאל דווקא, סיים ר' אלחנן את דבריו אל הרב: מה, אם כן, מקום לתרעומת יש לי, אם ביהמ"ד שלכם פשוט לא נקרא להימנות על בוני התורה בזמן הזה, אם אין לכם הזכות לתמוך במשכן העדות. **(אור אלחנן)**

עמערזשענסי

קמחא דפסחא אפיעל

לשלם בפעם אחת שכירות לששה חדשים

לכל הכלי קודש במוסדותינו יסב לב בארה"ק

פסח-תש"ע

1 חודש געהאלט

האבן מיר שוין ב"ה געקענט שיקן פאר אונזערע מוסדות אין ארץ ישראל
אדאנק די הצלחהדיגע קמחא דפסחא אקציע אין קרית יואל

נאך 5 חדשים געהאלט

דארף געשאפן ווערן
ביזן יום טוב פסח הבעל"ט!

פון ווענען זאלן מיר דאס שאפן אויב נישט פון אנשי שלומינו?

דערהערט דעם רוף פון כ"ק מרן רבינו שליט"א
אוין שליסט זיך אן מיט לכה"פ $180

לעשות רצון צדיק

שליסט אייך אן מיט לכה"פ **$180** צום עמערזשענסי קאמפיין

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, בפתור ופרח משוקדים

ויקהל משה את כל עדת בנ"י ויאמר אליהם אלה הדברים וגו'. וברש"י שהי' למחרת יוהכ"פ, וקשה מדוע הזהיר דווקא על שמירת שבת ונראה בהקדם ליישב הפ' אלה הדברים אשר צווה ה' לעשות והוינן שלא לעשות אותם מיבעיא לי' למימר דאין לומר דקאי על ששת ימים דמאי אזהרה שיך בי' ונראה דמציני ב' פירושים על הפ' ויהי ערב ויהי בוקר יום ה'ששי בה"א יתירה, א' שמוסיפין מחול על הקודש, ב' כדאיתא בכל יקר לפי שהעולם נברא בה"א ואחר שגמר המלאכה הניח הקדוש כלי מלאכתו אצל יום הששי ולא רצה שתהיה בשבת כדי שילמדו מכאן שכל אומן יניח כלי מלאכתו בששי וזהו י"ל דבא הכתוב לרמז לעושת אותם להורות על אומן שיניח כלי אומנתו מידו ביום הששי ושפיר קאמר לעשות אותם כמו שעשה הבורא ית' שהניח כלי מלאכתו מידו, ונקדים עוד מה דאיתא במפרשים דהא דמקבלין גרים חיי כעין דמצינו דמוסיפין מחול על הקודש, וכל זה אי הה"א של יום הששי אתו לרבות דמוסיפין מחול על הקודש, ועוד מצינו בגמ' על הפס' בהבראם בה"א בראם ומאי טעמא נקרא העולם בה"א שדומה לאכסדרא שכל הרוצה לצאת יוצא מאי טעמא תליא כרעא דה"א דאי הדר בתשובה מעיילינן לי' א"כ מכח דתשובה מועיל מדכתיב בהבראם בה"א בראם, ובזוהר איתא דצווי ה' להקהיל את ישראל הי' לפרוש אותם מן הגרים דצריך להרחיקם, ובזה יבואר הכתוב ויקהל משה אחר יום יוהכ"פ שהוא יום סליחה ומחילה מכח דתשובה מועיל וע"כ דהעולם נברא בה"א לרמז על התשובה וא"כ ליכא הכרח דמוסיפין מחול על הקדוש מן הה"א דיום הששי וע"כ הקהילם להרחיקם מן הגרים ואי בה"א ברא העולם ע"כ הה"א דמיום הששי אתי לרמז על כלי אומנתו שהניח מידו ושפיר אמר אלה הדברים אשר צוה ה' "לעשות אותם" על אותו אופן שעשה הש"ת. **(כסף נבחר)**

☆ ☆ ☆

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה' כל העושה בה מלאכה יומת. וקשה למה היה צריך להודיע על עשיית מלאכה בששת ימים הלא עיקר בא להודיע הכתוב על איסור עשיית מלאכה ביום השביעי, ועוד מדוע אמר הכתוב "ששת ימים תעשה מלאכה" ולא כדכתיב בעשרת הדברות "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך", ונראה שכוונת הכתוב במה שאמר "ששת ימים תעשה מלאכה" היינו מלאכת המשכן, דהנה איתא בזוהר (פקודי) כשהאומנים היו מתחילים לעשות המלאכה היתה נגמרת מאליה כדכתיב "ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד" שהיתה נגמרת מאליה, ולפי"ז היה הו"א שמותר לעשות מלאכת המשכן גם בשבת דהוה שנים שעשוהו פטורים, וז"ש הכת' "ששת ימים תעשה מלאכה" מעצמה בסיוע המלאך א"כ תחשבו שבצורה כזאת מותר לעשות מלאכת המשכן גם בשבת ע"כ אמר "וביום השביעי יהיה לכם קדש" שאסור בעשיית מלאכה והטעם "שבת שבתון לה'" גם אצל הקב"ה הוא שבת ממילא המלאך לא יבא לסייע בשבת ואתם תעשו לבד לכן "כל העושה בו מלאכה יומת" שהוא עשה כל המלאכה לבד. **(מהרי"ל דיסקין)**

☆ ☆ ☆

ויאמרו אל משה לאמור מרבים העם להביא מדי העבודה וגו' ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת המשכן ויכלא העם מהביא. וקשה דהרי אמרו חז"ל מותר המעות שגבו היה לקיץ המזבח ולקרבנות צבור אם כן גם כאן היו יכולים לעשות כן ולא היו צריכים להכריז שלא יביאו עוד, וי"ל אמחו המפורשים שהערב רב לא הביאו נדבה לצורך המשכן משום דכתיב "כי תשא את ראש בני ישראל משמע דווקא ישראל שהם חשובים אבל הערב רב הנקרא עם הם לא נתנו נדבה למשכן והטעם משום שגם מתחילה לא היה כל כך רצון הקב"ה מה שמשה קבל את הערב רב הנה הם שעשו את העגל והחטיאו את ישראל לכן לא רצה הקב"ה שיהיה להם כפרה בנדבת המשכן משום שאמרו חז"ל (סוטה מ"ז.) החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה, לפיכך רק לבני ישראל צוה שיביאו נדבת המשכן, וזה שאמר הכתוב "מרבים העם להביא" הערב רב הנקרא עם גם התחילו להביא נדבה למשכן לכן צוה משה להכריז "ויעבירו קול מחנה לאמר איש או אשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת המשכן" וממילא יבינו הערב רב שלא יביאו לכן "ויכלא העם" היינו הערב רב "מהביא". **(שם משמעון)**

☆ ☆ ☆

אלה פקודי המשכן משכן העדת. (חסר ו'). איתא ברבינו בחיי "המשכן" עם ה' אותיות של תיבת המשכן הם בגימטריא ת"כ, כמנין השנים שעמד בית שני, "משכן" בגימטריא ת"י כמנין השנין שעמד הבית הראשון, "העדת" (חסר ו') בגימטריא תע"ט, כמנין השנים שעמד המשכן עד שנבנה הבית המקדש, והיא דבר נפלא, אלא שצריך להבין אמאי חסר מספר ה' ממנין ימי הבית השני עד שצריך לצרף את מספר האותיות שבתיבת המשכן, וי"ל כדי לרמז שה' דברים חסרו בבית השני כדאיתא במס' יומא. **(תורת משה חתם סופר)**

☆ ☆ ☆

ויהי בחודש הראשון וגו' הוקם המשכן. ויקם משה את המשכן יש לדקדק על כפל הלשונות הוקם ויקם, ותו רש"י פירש לעיל הוקם המשכן הוקם מאליו, אם כן איך אמר אח"כ ויקם משה את המשכן. ונראה דלאחר שמונת ימי מלואים שבהם נתקדש כבר המשכן עד שביום השמיני שרתה השכינה ואז הוקם מעצמו, כמו הארון נושא נושאיו, וחי נושא את עצמו, ולא היה בו טורח כלל, אבל כל שמונת הימים קודם ראש חודש, שהיה משה מקימו ומפרקו עד שלא נתקדש כל כך, היה בו טורח להקימו, וזהו ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן, דהיינו הוקם מאליו, ויקם משה היינו קודם ראש חדש בשמונת ימי מלואים, משה הקימו. **(כתב סופר)**

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

עגבי הגפן בעגבי הגפן דבר נאה ומתקבל

בהני שורתא, נשגר בזה כסא דברכתא, באותות הוקרה וחבותא, קדם מעלת כבוד ידידינו החשוב והנכבד, רודף צדקה וחסד, ויזרע יצח"ק מאה שערים, בפעולותיו הברוכים והכבירים, זוכה ומזכה את הרבים, במעשיו הישרים והטובים, מוחיל זהב מכיסו להרחבת גבולי קדשינו, עומד הכן בלוי"ח למען הרעת קהילתינו, ובמיוחד לבו ער וחם בכל עת להחזקת מוסדותינו וכוללינו, הוא הגבר אשר דואג תמיד לטובת בית מדרשינו, משובח ומהולל בקרב אנשי שלומינו,

הרבני הנגיד המפואר, מוכתר בכל תואר

מוה"ר יצחק אייזיק וויים הי"ו

מנכבדי קהילתינו הק' פה בני ברק יצ"ו

לרגל השמחה שבמעונו, קול ששון באולמנו, באירוסי בנו,
כמר אהרן ני"ו למז"ט ובשעטו"מ

עב"ג הח' שתחי' בת ידידינו הרבני הנכבד והנעלה, נודע לשם ולתהילה

מוה"ר גרשון כף הי"ו חבר הנהלת המוסדות

והברכה אחת היא לאביו ידידינו החשוב זקן ונשוא פנים נכבד מאוד נעלה

הרה"ח ר' יהושע וויים שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה בהוד ובתפארה, ייצמח כגפן אדרה, ומשמחה זו יישפע לו רב שמחה ואורה, ובכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה, והשי"ת אל תוך ביתו יניח ברכה, ויוסף עליו ה' אלף פעמים כהה, ויזכה להמשיך בפעליו הנערצים פתוך תענוג ונחת והרווחה, עד ביאת מלכא משיחא, ועלכינו מרן שליט"א בראשינו, בטהרה ביתינו, אכי"ר.

החותמים למען שמו באהבה ובהוקרה

הנהלת הקהילה

בניני התורה

בנינים וחידושים בגמרא מס' יומא
הגלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"
נו"ב ע"י אחד המגי"ש

דרך הממוצע
רק אחר שנטה לקצה האחרון

במשנה (דף ס"ו.) **"וכבש עשו לו** [למי שהיה מוליך את השעיר לעזאזל] **מפני הבבליים שהיו מתלשים בשערו ואומרים לו טול וצא טול וצא".**

לכאורה יש להבין דהרי בזמן שבית המקדש היה קיים היה מלכות ישראל כדת, והיה בידם להעמיד שוטרים להשגיח שלא יתלשו בשערו, ולמה הוצרכו לכך לעשות כבש עבורו.

ונראה דהנה מה שהיו תולשין בשערו הרי היה מפני שהיה כואב לבם על עונות ישראל, וכפירש"י שהיו אומרין לו טול מהר וצא ואל תשהה עונותינו אצלינו עוד עכ"ל. ואע"פ שאין זה מדרך ארץ

לתלוש בשערו, מ"מ לפי שהיה כואב לבם היו עושים כן ואומרים לו טול וצא טול וצא.

והנה הצה"ק מלובלין זלה"ה כתב בס' זכרון זאת (פר' חיי) עמ"ש הרמב"ם ז"ל (בהלכות דיעות) שלעולם ילך אדם בכל מדותיו בדרך הממוצע, שזה אינו אלא אחר שהאדם נטה תחלה בעבודתו עד הקצה האחרון, רק אחר כך יוכל לחזור ולבוא לדרך הממוצע, אבל אי אפשר להתחיל בדרך הממוצע כי אז לא ימלט שלא יעזוב ממנה, אבל אם מתחלה הוא מתגבר עצמו מאוד עד הקצה אז יוכל להשאר על דרך הממוצע, יעיי"ש.

וכמו כן י"ל בניוון דידן דהנה לבם של ישראל היה כואב להם מאד על העונות ועל כן כשהוליכו בפניהם את השעיר עם העונות לעזאזל היו תולשין בשערו מחמת גדול כאב לב, ואף שזה הוא יותר מדרך הממוצע, מ"מ לא העמידו שומרים למנעם מזה, כי אם ימנעו אותם מלעשות כן אז יתכן שלא ישארו גם בדרך הממוצע, ועל כן בחרו יותר לעשות לזה תקנה אחרת שיעשו לו כבש שילך דרך שם, אבל לא העמידו שוטרים שילחמו עמהם למנעם מעשות כדבר הזה שעשו מחמת שכואב לבם על עונות ישראל.

(אגדות מהרי"ט ח"ג ע' רע"ז)

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' ברוך צבי ז"ל
ב"ר בן ציון הכהן ז"ל
פיליפ
נלב"ע כ"ו אדר
הונצח ע"י בנו ידידינו
מוה"ר בן ציון פיליפ הי"ו
אב"י בבארא פארק ע"א

לעילוי נשמת
האשה החשובה
מרת דבורה
ב"ר שלמה יודא ע"ה
דאסקאל
נלב"ע ח' אדר תש"ע
ת. נ. צ. ב. ה.

וייזמרון לך שירין בירושלם קרתא דשופריא

באותות כבוד ויקר וברגשי גיל ושמחה, ישמחו ורננו ידידים, בשבח וסילודים, להריק שפעת ברכותינו ואיחולינו החמות והלבביות, בברכת מזלא טבא וגדיא יאה, אל מול מע"כ האי גברא יקירא,

י דידינו החשוב, ידיד כל נפש כל חי, וידיד ה' ויברך אלוקים את **יצחק**
צ דקת ה' עושה להחיות נפש כל חי, מדת החסד אשר אותו הוכתח ל**יצחק**
ח בלים נפלה לו בנעימים, לשמוע צעקת אחיו בירושלים, לראות בסבלותם ויצא **יצחק**
ק ירות בית מדרשינו ומוסדותינו יוכיחו פעליו הגדולים לטובתינו, זכור ל**יצחק**
א הוב למעלה ונחמד למטה, חביב על כל יודעיו ומכיריו בני אברהם ו**יצחק**
י ומם ולילה לא ישבות במעשיו הטובים החובקות זרועות עולם, אלה תולדות **יצחק**
ז כה לחיבה יתירה מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א אשר אהבת את **יצחק**
י סד והקים חברת תהלים ע"פ פקודת הקודש לשוח -אין שיחה אלא תפילה- יצא **יצחק**
ק שור ואדוק לאילנא דחיי אדונינו מורינו ורבינו שליט"א את בריתו אקים את **יצחק**

ה"ה הרבני החסיד המפואר

מוה"ר **יצחק אייזיק ווייס** הי"ו

לרגל אירוסי בנו החתן נ"י

עב"ג בת ידידינו הרה"ח מוה"ר גרשון כץ הי"ו
חבר הנהלת מוסדותינו בבני ברק

מה' יתן משאלותינו, מעומק לבינו, שיזכה לברכות עד בלי די
ומשמי מעל יתברך בבני חיי ומזוני רויחי אושר ועושר וכ"ט
סל מלא ברכות, מגנזי צחצחות, נחת דקדושה לשלם ולחיים ולטוב
דשנים ורעננים, שנים נעימים, בשכר פעליו ומעשיו לטובת הכל
ויזכה לכל הברכות והישועות אשר בתורתינו הקדושה חקוק וכתוב
תבנה ותכונן עיר קדשינו, בביאת גואלינו, ובבנין ציון **ירושלים**

כ"ד המברכים בברכת ציון וירושלים

הנהלת המוסדות

פעיה"ק ירושלים תובב"א

חוקים להורותם

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים,
עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

כמה פרטי דינים בענין חזרת קדירה בשבת

קדירה שיש בה תבשיל שהוסרה מעל גבי כירה בשבת מותר להחזירה על גבי הכירה בשבת, ובענין שיתקיימו התנאים דלהלן:

א] בעינן שתהא הכירה גרופה וקטומה, דהיינו דוקא בכירה המכוסה בבלעך או על גבי פלאטע מעלעקטער דדינה כגריפה וקטומה.

ב] התבשיל בקדירה תהא מבושלת כל צרכה [דאי לאו יש בה משום איסור בישול].

ג] בתבשיל לח בעי' שתהא עדיין חם במקצת דבנטענן לגמרי יש בה משום בשול (ולדעת המ"א וכן פסק השועה"ר אף בתבשיל יבש בעי' שתהא עדיין חם במקצת דבנטענן לגמרי אסור להחזיר משום איסור חדרה, ובמשנ"ב (בביה"ל ד"ה ובלבד) נקט להקל וכן בחזו"א סי' ל"ז סק"י).

ד] עודה בידו - דהיינו שלא יסיר הקדירה מידו מעת נטילתה מן הכירה עד שעה שיחזירנה (דאם הניח את הכלי מידו אזי ביטל את שהייתו הראשונה ושוב כשמחזיר ומניחה על גבי הכירה הוי כמושיב לכתחלה על הכדכד בשבת וחכמים לא התירו אלא חדרה אבל לא להושיב לכתחלה) - ויכול להחזיק ידית אחת של הקדירה בידו כשידית השניה נתמכת בשולחן וכדו', וכמו כן יכול לסמוך מקצת מן הקדירה עצמה בשולחן באופן שעדיין צריך להחזיקה בידו בכדי שלא תפול (רא"ה"כ שליט"א).

ה] דעתו להחזירה - בשעה שמסיר הקדירה מהכירה, היה בדעתו להחזירה, אבל אם בתחילה כשנטלה לא היה דעתו לזה ושוב נמלך להחזיר הרי זה אסור דהרי כנותן בתחילה תבשיל על האש.

ו] חזרה דוקא באותו קדירה - לדעת המ"א ושו"ע הרב מותרת החזרה דוקא בו בזמן שהתבשיל נשאר עדיין בתוך הקדירה שהיתה מונחת על האש אבל אם העביר את התבשיל לקדירה אחרת אסור להחזיר את הקדירה השניה (במ"א כתב דלדעת הרמ"א דמותר חדרה דוקא אם הקדירה עודה בידו, א"כ אף אם העבירה לקדירה אחרת אסור וכן פסק בשו"ע הרב) אולם במשנ"ב כתב דיש לסמוך בזה על המקילין דמותר אף בהעביר לקדירה אחרת (דיש לסמוך הדעת ר"ן ותוס' דאיסור פינה ממיחם למיחם אינו אלא בהחזיר לקדירה הראשונה אבל הקדירה השניה מותר להחזיר). - ואף להמשנה ברורה דמיקל בהעביר לקדירה אחרת, היתר זה אינו אלא במניח הקדירה השני"ה על האש, משא"כ אם מחזיר את התבשיל מהקדירה השני' לתוך הקדירה ראשונה אסור להחזיר הקדירה הראשונה (כדסתבנו לעיל).

ונבאר כמה אופנים שהתירו להחזיר הקדירה לעת הצורך אף כשחסר אחת מהתנאים דלעיל:

- **הניח הקדירה על כסא או ספסל וכדו' והיה בדעתו להחזירה מותר בדיעבד להחזירה,** (משנ"ב ס"ק נ"ו, דסמכו הפסקים דמתירין חדרה בכה"ג דע"י שהניחה על הכסא וכו' לא בטל השהיה הראשונה), ובהניחה על הקרקע והיה דעתו להחזירה, בשעה"צ פסק להחמיר ובביה"ל שם משמע להקל וצ"ע למעשה. ובחזו"א כתב דראוי להחמיר בזה שכן דעת רוב הפוסקים. - ובזמנינו שהדרך שמניחין הקדירות על השיש דינו כהניחו על הקרקע דע"י ההנחה על השיש בטלה השהיה הראשונה כיון דהדרך להניח שם וכשמחזירה על האש הוי כשהיה לכתחלה (ראה"כ שליט"א).
- **עודה בידו ולא היה בדעתו להחזיר** - דהיינו שלא הניח עדיין הקדירה מידו אלא דבשעה שהוריד הקדירה מעל האש היה בדעתו להחזיר העל האש מותר להחזיר (שם).
- **קדירה שהסירה בטעות מעל הכירה** - כגון שהיה צריך בליל שבת לקדירה שבה התבשיל לסעודה הלילה וטעה והוריד את קדירת החמין שצריך למחר והניחה על גבי השיש, וברצונו להחזיר את קדירת החמין על האש אם אפשר לכתחילה יניחנה על קדירה אחרת העומדת על האש, וכשאי אפשר יש להקל להחזירה על הבלעך אף שכבר הניחה על הקרקע (קובץ מבית לוי ח"ח, והטעם דיש לסמוך על דעת הר"ן דמה שצריך תנאי חדרה ושלא ינחו על הקרקע הוא רק כשסילקו מער"ש, וגם די"ל דכיון שסילקו בטעות ולא היה בדעתו להפסיק שהיית אותה קדירה מהאש אינו אסור משום חדרה).
- **הסיר קדירת חבירו מעל האש** - אדם אחר שהסיר את קדירת חברו מעל האש, כתב ברעק"א דאם הניחו על הקרקע אזי מועיל המעשה שלו לאיסור, ושוב אסור להחזיר על הכירה - אך אם עדיין עודו בידו ורק בעת שסילק מהכירה לא היה בדעתו להחזירו, בזה לכאורה יש לומר דמותר לכתחילה להחזיר כיון דאין מחשבתו של אדם אוסר דברי שאינו שלו ומסיק שם דתלוי במחלוקת ראשונים לגבי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו, (חי' רעק"א ומובא בביאור הלכה ד"ה ולא) ולפי מה שכתבנו לעיל דבדיעבד בעודו בידו ודעתו להחזירו הקיל במשנ"ב להחזיר.
- **כבתה האש שתחת הקדירה** - כירה שכבתה בה האש מותר להעביר הקדירה לצורך שבת לכירה אחרת המכוסה בבלעך בתנאי שהתבשיל שבה לא נצטננה עדיין וליכא בהו משום בישול (שבה"ל בקובץ מבית לוי ח"ה ועוד אדרבה והטעם דיש לצדף מה כמה טעמים להיתר, דכיון דלא עשה מעשה בידים לא חשיב כהניחה על קרקע, וכן יש לסמוך על דעת הר"ן המובא ברמ"א דאיסור חדרה הוא רק כשסילקו מער"ש).

מפעל החסד "ידי משה"

ע"ש כ"ק מרן רבינו משה בהגה"ק רבי חיים צבי זי"ע

שע"י התאחדות האברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ע"ש כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זי"ע

המשרד: רח' קדושת יו"ט 17 שיכון קרית יואל בני ברק, טלפקס: 6168833

הודעה משמחת

שמחים אנו להודיע בזה לאנשי שלומינו הע"י

כי לקראת חג הפסח הבעל"ט עלה שוב בידינו לספק לציבור אנ"ש

צרכי חג הפסח
במחירים מוזלים

כגון: בשר, עופות, דגים, געפילטע פיש, מיץ ענבים,
מוצרי חד פעמי, סודה, שקדים ואגוזים, עוגיות, נרות

- המכירה אך ורק לפי הזמנה מראש -

ההרשמה תתקיים **במוצש"ק** פרשת **ויק"פ**
במשרדי התאחדות אברכים רח' קדושת יו"ט 17
בין השעות **10.00 - 8.00** בערב

טופס הרשמה ניתן לקבל
אצל הר"ר פסח אהרן גרינוואלד הי"ו - והר"ר דוד יואל קליין הי"ו

התשלום יתבצע בעת ההרשמה בלבד

בברכת פסח כשר ושמח
הגבאים

הילולא דצדיקיא

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הגה"ק רבי **שלמה** בן רבי דוב צבי הכהן זי"ע **מראדאמסק**

בעמח"ס תפארת שלמה יומא דהילולא **כ"ט אדר** (תרכ"ו)

הגה"ק רבי שלמה הכהן מראדאמסק זי"ע [בעל תפארת שלמה] נולד בשנת תקס"ג בעיר וואלשצווי הסמוכה לראדאמסק, לאביו רבי דוב צבי ז"ל שהי' מחסידי הרה"ק מלובלין והיהודי הקדוש זי"ע, כבר בטל ילדותו העידו עליו צדיקי דורו שלגדולות נוצר, ומסופר שפ"א הי' חתונה גדול שבה השתתפו אלפי חסידים, כדי לקבל את פני החוזה הק' מלובלין שבא ליטול חלק בהשמחה, ובין הבאים הי' ר' דוב צבי ובנו, וכשעבר הילד שלמה שאלו החוזה בן מי אתה, נענה הילד בן רבי דוב צבי מוואלשצווי, ויאמר החוזה להביא לפניו את ר' דוב צבי ואמר לפניו, שים על בנך עינא פקיחא, כי לנר גדול יהי' ברבות הימים.

ואכן מקטן זה נתהווה נר גדול, וכאשר שמעו הטוב הלך למרחקים ונתפרסם לגאון וצדיק נפלא, החליטו ק"ק ראדאמסק לקבלו עליהם כרב ואב"ד בעירם, אכן כאשר הציעו בקשתם אליו, דחה אותם ולא רצה לקבל עליו את משרת הרבנות, עד שהרה"ק ר' ישכר בער מראדישיץ זי"ע צוה עליו שיקבל עליו את עול הרבנות, וברכו שבזכות זה יהי' לו זרעא חייא וקיימא, כי עד אז הי' לו צער גידול בנים, אז הסכים לקבל עליו את עול הרבנות, ושימש שם ברבנות ל"ב שנה, בכ"ג אדר שנת תרכ"ו נסתלק הרה"ק בעל חידושי הרי"ם זי"ע, אבל היות שהי' קשור עם החידושי הרי"ם בעבותות אהבה, לא רצו לגלות לו כי נסתלק, אבל באמצע השבוע אמר כי בוודאי יקראו לו למעלה להתפלל תפלת קבלת שבת לכבוד האורח החשוב, ואכן בליל שישי כ"ט אדר תרכ"ו בחצות הלילה נטל את ספר הזוה"ק והתחיל ללמוד, ואחר כמה רגעים הניח ראשו על ידיו ונסתלק לחיי העוה"ב.

ושנא את הרבנות

אף גם כשכבר הנהיג עדה לאלפים הי' בורח מן הכבוד, והחשיב את עצמו כחסיד, ונסע לצדיקי הדור, כידוע שנסע על חג השבועות להרה"ק מצאנז זי"ע, באותו שנה שנסע לצאנז על שבועות, כבר באו אליו על שבועות הרבה חסידים, והוא הרי רצה לנסוע לצאנז ולא ידע מה לעשות, יעץ לו הרה"ק ר' ארון קראקא זי"ע (בן המאור ושמש זי"ע) שיסע יחד עם החסידים, וכן עשה.

פ"א כשהי' בצאנז, הי' המדובר ביניהם מענין גילוי אליהו, ואמר הרה"ק מצאנז זי"ע שגילוי צדיקים עדיף מגילוי אליהו, כשאמר הרה"ק מצאנז את דברים נחרד מאד התפארת שלמה, כשיצא אמר הת"ש להגבאי שלו, ביזט א מבין אויף דעם אלטיטשקן (בפולין היו מכנים לצדיק זקן בלשון חיבה "אלטיטשקן"), זה זמן כביר הייתי משתוקק שאזכה לראות את הרבי ר' אלימלך, ועתה כאשר אמר הרה"ק דברים אלו, הראה לי את הרבי ר' אלימלך (כידוע שהת"ש הי' מאד דבוק בהר"א והי' מרבה לנסוע לליזענסק על הציון הק' וגם השתדל לחיזוק האוהל).

פ"א ביקר אצל הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר זי"ע, והתנצל לפניו באשר החלו אז לנסוע אליו לקבל ברכותיו וזהו מבלבל אותו ומטרידו הרבה מעבודתו ובפרט בביטול שיעורי לימוד תורתו, וברצונו למנוע א"ע מזה לגמרי ושלא להניח לבא אליו, השיבו הרה"ק מקאזמיר הלא ת"ח אתה ומדוע לא יעמוד לפניך הגמ' בסוטה, היכי דמי שוטה, כגון דקא טבעה איתתא בנהרא (שרואה אשה טובעת בנהר) ואמר לאו אורח ארעא לאיסתכולי בה ואצילה (ואינו רוצה להצילה, שאומר שאינו מסתכל על נשים), וכי גם אתה תרצה להיות כזה חלילה, כי הלא אם יבואו אליך לדרוש אלקים, אולי תוכל להציל נפשות ישראל בעצתך או בתפלתך ולא תוכל להתעלם.

לפעמים צעק על החסידים, סעו לביתכם, עבירה הוא מה שאתם באים אצלי, ועד כדי כך הי' שפל בעיניו שהי' אומר על עצמו שמימיו לא עשה כלום בעוה"ז, פ"א נכנס לביהמד"ר ואמר יהודים תרחמו אפשר רוצה מישהו כוס תה, עכשיו הביאו נשמה בעלמא דקשוט ולא מצאו בו כלום, רק שפעם אחת הושיט לאדם כוס תה, אני יודע כי עוד לא עשיתי כלום בזה העולם, אפשר רוצה מאן דהו כוס תה ועי"ז יהי' גם לי טובה.

נעים זמירות ישראל

ידוע הי' לבעל תפלה ובעל מנגן נפלא, ודרכו הי' להתפלל בעצמו לפני התיבה בימים הנוראים, ובקולו הנעים קול שאגת ארי, אשר נשמע קולו בכל הביהמד"ר, עשה התעוררות גדול מאד, כל תפלותיו הי' בבכיות ודמעות הרבה מאוד עד אשר עורר לבבות בני ישראל לתשובה, ובפרט כשהגיע לתיבת התפלה "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים, כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי לו, רחם ארחמנו נאם ד'", זלגו עיניו דמעות ואמר זאת בהתלהבות

עצומה, ובהגיע אל דברי נחמות אז עורר שמחה גדולה בלב כל השומעים.

גם בימות החול הי' דרכו להתפלל בקול רם, ובפרט כשהגיע אל הפסוק "ביום ההוא יהי' ד' אחד ושמו אחד" הרים קולו מאוד, ואמר זאת בהתלהבות עצומה, וצדיקי דורו אשר נסע עליהם, בכל פעם בואו אצלם כיבדו אותו להתפלל לפני התיבה, ואהבו לשמוע אל קול תפלתו, כשהי' בצאנז על חג השבועות ביקשו הד"ח להתפלל לפני התיבה, אמר לו הת"ש כי אצלינו אין אומרים יוצרות, ובצאנז הקפידו מאד לומר היוצרות, אמר הד"ח שמוותר על היוצרות, ואכן התפלל לפני העמוד, ואמר לו הרה"ק מצאנז "זינגטס אהבת עולם עס זאל אונז דאס הארץ דערקוויקן", והעמוד הי' רחוק מן הכותל, ומקום הרה"ק מצאנז הי' תחת העמוד אצל הכותל, ומעת שהתחיל להתפלל לפני העמוד, יצא הרה"ק מצאנז ממקומו, והפך פניו והסתכל בפניו במשך כל התפילה.

פועל ישועות

כוחו הגדול לפעול ישועות בקרב ישראל הי' מפורסם מאד, בפרט להשפיע פרנסה הי' רב חילי' עד שהרה"ק מצאנז אמר עליו "שהמפתח של פרנסה היא בידו", אבל כל מופתיו וכל רוח הקודש לו הלביש בפתגמים ובבדיחותא, למען לא ירגישו כלל במופת, פ"א נכנס אליו אחד עם קויטל, והי' כתוב שם שהוא איש עני ל"ע ואין לו מה לאכול, ומה גם שעשה עכשיו שידוך ואין לו מעות לצורך הנשואין, אמר לו הת"ש בשאלה מה אתה עני, הלא עני חשוב כמת, ותלך מכאן כי אני כהן, והלך האיש בלב נשבר, אח"כ שלח אחריו הת"ש, ואמר לו הלא אתה מת מצוה, וכהן מותר לטמא למת מצוה, ושאלו מאין יש לך לקנות אוכל, אמר האיש כי אשתו הולכת בחצרים, ומוכרת דברים קטנים, ומזה יש לו קצת מה לאכול, אמר הת"ש ראו אשתו נותנת לו לאכול, ראית מה שאירע לנו מחוה שנתנה לאדם הראשון לאכול, אח"כ ברכו ואמר לו כתיב "וחצרות ודי זהב", ושלחו, ואחר זמן קצר מצאה אשתו מציאה גדולה באיזה חצר, ומזה נתעשר והי' לו כבר מה לאכול ולעשות החתונה מתוך הרחבת הדעת.

מנהגו הי' שבשמחת תורה אחר שגמרו לקרות וזאת הברכה וקידשו על היין ואכלו לעקיך, הושיב בית דין ועברו לפניו כל הבחורים שהיו צריכם לעמוד לצבא, וכל בחור שעבר מישש את ידו של הבחור ושאל להבית דין מה עמו ענו "ער קען נישט זיין קיין זעלנער" והוא הוסיף ואמר "איך בין אויך מסכים" וכן עברו כל הבחורים, ונפטרו מהצבא.

גודל קדושתו

על כל מעלותיו ומדרגותיו הי' ידוע לקדוש וטהור וצדיק יסוד עולם, מסופר שהרה"ק ר' חיים דוד דאקטאר זי"ע, שהי' מגדולי תלמידי הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, לא נסע אל שאר צדיקי דורו אחר פטירת רבו הק', ולעת זקנותו נסע אל הרה"ק הת"ש וכששאלוהו על זאת, השיב שרבו מסר לו סימנין להכיר מי הוא הקדוש בקדושת היסוד אשר יקרב אליו, ובו מצא אלו הסימנים, וע"כ נסע אליו.

דבר פלא ראו בכתב יד קדשו, שבכל מקום שנמצא כתב–ידו, לא כהה הדיו ולא נשתנה מראיתה עד היום הזה, והרואה את הכתב יאמר שהיום נכתב והיום נחתם, וכמה וכמה מכתבים ישנם, אשר גוף המכתב כתבו אחרים, ורק החתימה היא שלו, והנה כל הכתב כבר כלה ונשחת ואין רישומו ניכר, וחתימת ידו בתוקפה עומדת, בלי שינוי ובלי קפיצת הדיו, ואמרו, שזה מעיד על עוצם קדושתו וטהרתו, וצדקתו עומדת לעד, ונרמז הדבר במגלת אסתר "כי הכתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך, אין להשיב", כתב הנכתב בקדושה, בשם מלכו של עולם, או נחתם בקדושה, אין להשיבו, ותמיד הוא חי וקיים.

מורשתו הרוחנית

ספרו הקדוש תפארת שלמה נתקבל בכל תפוצות ישראל כאחד מספרי היסוד בדרכי החסידות המקובל מפי מרן הבעש"ט הק' זי"ע, וכספר המעורר את הלב לעבודתו ית"ש, – הספה"ק נדפס ע"י בניו הק' זי"ע, אחר פטירתו, – צדיקי הדורות הפליאו את הספה"ק וכמו שכותב הרה"ק מצאנז זי"ע בהסכמתו, הנני מסכים להדפיס דבריו היקרים כי יהי' תועלת לעולם ובפרט לנאמני רוח הנוהים אחרי דרך החסידות, בניו של התפ"ש היו פ"א בצאנז ביומא דהילולא של אביהם, כשיצא הרה"ק מצאנז מהמקוה אמרו לו שהיום ההילולא של אביהם, והראו לו את הספר תפארת שלמה על המעודים שיצא אז לאור טרם שיצא על התורה, וכשהסתכל הד"ח בהספר אמר: "הא א האט ער זיך באהלטין פון אונז מיר האבין נישט געווייסט אז ער איז אזוי גרויס", אז הלך עוד פעם במקוה, וצוה להכין סעודה.

הרה"ק רמ"מ מוואדקא זי"ע אמר שמצא בספה"ק תפארת שלמה ג' דברים שאם לא גילם התפא"ש בספרו הק' לא היינו יודעים מזה עד ביאת הגואל, מרן רביה"ק זי"ע הי' גם לומד ועיין הרבה בהספה"ק הזה והי' מזכירו הרבה פעמים בד"ת אף שהי' מהצדיקים בדורות האחרונים, ואירע הרבה פעמים כשהי' נוסע לדרך לקח עמו את התפא"ש לעיין בו על אם הדרך.

בס"ד

ויברך אלקים את יצח"ק

ביקרא דאורייתא, נביע בהני שורתא, בברכה מרובה, ובכל לשון של חיבה, ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ ידידינו היקר האי גברא יקירא, עושה ומעשה צדקה וחסד תדירא, לבו ער ופתוח לכל קדשינו, ראש וראשון לכל דבר קודש בקרב קהילתינו, עומד לימין כוללינו בכל עת ובכל שעה, ברוח נדיבה ובמסירות עצומה ונפלאה,

הרבני הגויד הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס שליט"א

עמוד התווך של כוללינו הק'

לרגל שמחתו באירוסי בנו היקר והמהולל כמר אהרן ני"ו למז"ט ובשעטו"מ

עב"ג הח' שתחי' בת ידידינו היקר והנעלה, נודע לשם ולתהילה

מוה"ר גרשון כף הי"ו, חבר הנהלת המוסדות

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה' אביו ידידינו החשוב והנערץ

הרה"ח ר' יהושע ווייס שליט"א

יה"ר שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע של שמחה, ויוסף עליו ה' אלף פעמים ככה, להרבות ולהמשיך בפעליו הנמרצים והכבירים, ותמיד נספר תהילתו ונהללו על מעשיו הישרים, וכט"ס

הכו"ח בתודה וקול זמרה

הנהלת הכולל

רבנן ותלמידיהון

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות,
שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה
שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו
ע"ד המסורה לנו מרבותה"ק על טהרת הקודש

פרשת ויק"פ

מו"ה שמואל צבי ראזמאן הי"ו
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה משה אל' גרין הי"ו
המלמד: הר"ר אהרן וויסהויז שליט"א

מו"ה שמשון אליעזר מארמארשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה אשר גאנץ הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל ווינבערגער שליט"א
והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

מו"ה שלמה אהרן פריעדמאן הי"ו
המלמד: הר"ר יואל כף שליט"א

מו"ה אברהם אפרים בערגער הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שוואַרטץ שליט"א

מו"ה אברהם משה קליין הי"ו
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א

מו"ה יואל טעללער הי"ו
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה אליעזר יואל גליק נ"י
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מוה"ר יואל מנחם ברילל הי"ו
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה יואל פיש הי"ו
המלמדים: הר"ר עזרא בנעט שליט"א
והר"ר מרדכי מנחם שוואַרטץ שליט"א

מו"ה דוד קעסלער נ"י
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה יושע דוב שוואַרטץ הי"ו
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה בערל מייזליש נ"י
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מו"ה פנחס שלום שמידמאן נ"י
המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א

מו"ה יוסף גאלדשטיין נ"י
המלמדים: הר"ר חיים הירש שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מו"ה יעקב שטערן הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שוואַרטץ שליט"א

מו"ה בצלאל בנימין פרידריך הי"ו
המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה נפתלי שכנא בערגער נ"י
המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם
לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, וכמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאיהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון, בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתן

שבת פרשת החודש

בפרט בעת שמתחילין ליכנס בזה החודש ניסן ואנו קוראין בשבת שלפניו פרשת החודש הזה לכם, וכל ברכאן של קדושת ימי חודש ניסן בשבת זו תליין, ועל ידי קריאת פרשת החודש בשבת הזה שהוא לעורר מרדם ישנים, כדי להכין עצמנו בקדושה ובטהרה בכל הכוונות הראיות לליל התקדש החג נוכל לזכות להרגיש האור הגדול מקדושת היו"ט הבעל"ט. **(ישמח ישראל)**

ובשבת זו יכול כל אדם מישראל להתחיל מחדש ולהתחדש לגמרי ומה שעבר אין והעיקר מכאן ולהלאה, ובפרשת החודש בא ניצוץ אור חדש שיוכל להיות כברי' חדשה ממש. **(שפתי צדיק)**

ועיקר עבודה לשמים היא ע"י עסק התורה וע"י התורה הק' יכול האדם לבוא לכל המדריגות. **(נועם אלימלך)**

ובפרט שבשבת זו יורד שפע קודש מלמעלה על הלומד תורה, ומסופר מהיהודי הקדוש שאמר שבשבת זו יש בו התחדשות בשפע בדברי תורה. **(פרי צדיק)**

וידוע מאמר הרה"ק מלובלין זי"ע על אמרם ז"ל (ביצה ט"ז) וביום השביעי וינפש כיון ששבת ווי אבדה נפש, ולכאורה היה יותר מתאים לומר זאת במוצאי שבת ולא בליל שב"ק, אלא הענין הוא שידע שיבוא מוצאי שב"ק שיאבד את הנפש היתירה של שבת, ע"כ ישמור ויחוס על הזמן היקר של שבת שלא יבזבז לבטלה. **(בית אברהם)**

שבת היא מלעזוק ורפואה קרובה לבא (שבת יב) היינו שמכח קדושת השבת אין שום דחק וזעקה בעולם, רק אדרבה נשפע כל מיני ברכות ורפואות וישועות, ואף אם יש לאדם איזה דחק ח"ו יש בשרש קדושת השבת הארץ פנים חדשות להמתיק את הכל שיהיה כלא היה, וזהו שבת היא מלזעוק רומז לענין הראשון שבכח קדושת השבת שלא יהיה מעיקרא שום דחק וזעקה, ורפואה קרובה לבא רומז על כח קדושת השבת בענין ההארת פנים חדשות להמתיק הכל, וזאת מרמז לנו ג"כ האר"י הקדוש זצ"ל בפיוט צווחין אף עקתין בטלין ושביתין ברם אנפין חדתין, שיש בקדושת השבת ענין פנים חדשות להמתיק את הכל ובפרט בשבת קודש זה שקורין בו פרשת החדש, בוודאי נשפע בו כח הקדושה הנ"ל, כי המאמר החדש הזה לכם נאמר לישראל בהיותם עוד במצרים, אשר שמו מורה על כל ענין מיצר ודחק, ונאמר להם החדש הזה לכם שיהיה הארת החידוש על כל הדחקים אשר הם בתוכם, כי הוא זה עצם ענין חידוש הלבנה כשהיא בתכלית ההתכסות היא מתחדשת להאיר שהוא בחינת אנפין חדתין, וכל ש"ק הוא זכר ליציאת מצרים, ובפרט שב"ק זה בוודאי יאיר לנו השי"ת התחדשות הזה בכל העינים בגאולה וישועה ורפואה קרובה לבוא. **(אמרי אמת)**

ובראשית דברינו לפני שנתחיל לבאר גודל מעלת הימים האלו צריכים לדעת ולהבין שהדבר תלוי בידינו, וכפי ההכנה שאדם עושה מלמטה כך נשפע עליו מלמעלה, והעיקר הוא שעל כל הדברים צריך להיות ההכנה ומי שטרח בער"ש יאכל בשבת, והתורה מורה לנו דרך הישרה שיכין א"ע בתשובה שלימה על כל מעשיו הראשונים להתקדש ולהטהר כדי שיהי' כלי מוכשר ויהי' בקרבו קדוש להכניס המאכל של מצה במקום קדוש וכו' וכל המצוות הנוהגים בלילה זאת צריך הכנה על זה מר"ח וכו' והוא ג"כ תועלת לאדם ע"י שמכין את עצמו בהכנה דרבה בתשובה ומעש"ט שיהי' הגוף טהור ומוכן להכניס הקדושה בתוכו ע"י אכילת מצה. **(תפארת שלמה)**

וע"י הכנת הימים בהכשר הכלים והעצמות במעשה ודיבור ומחשבה ע"ז נוכל לקבל קדושת הימים ימי פסח לפי ערך כל אחד ואחד לשלימות העבודה הזאת בחודש הזה ולקדושת הסדר שהוא סדר כל השנה. **(בית אהרן)**

ובנוהג שבעולם כשמכניסין אורח הגון צריכין להכין א"ע במטה כסא ושולחן ומדור לפי כבודו, כמו כן אנחנו אלה פה היום בהזמנא תליא מילתא, וחל עלינו לקדש לב ורוח נכון לקבל טהרת הקודש ליום מועד. **(מנחם ציון)**

ואשרי מי שהוא זוכה לקדש ולטהר עצמו לפני בוא ימים המבורכין חודש ניסן, כי בכל שנה ל' יום קודם הפסח הקב"ה עושה לישראל משוא פנים ברוב חסדיו ומתחיל להוציא נפשותם מהיכלות הטומאה מעט מעט שיעור חלק אחד משלושים בכל לילה, באופן שבליל ביעור חמץ כל פושעי ישראל עומדים בפתח מהיכל החיצון מהנ' וכו' והעיני בשר לו יכוין לקראת אלקינו וייטיב מעשיו ל' יום

קודם לפסח וכו' ויוסף אומץ להטהר ולהזהר ל' יום קודם לפסח כי אלהינו מרחם מוציא אסירים נפשנו הטמועות בסט"א דבר יום יומו חלק כחלקו. **(חיד"א)**

ומובן מאליו שכמה שאדם מרוחק ביותר משערי הקדושה צריך ביותר להכין עצמו וביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון מהקדושה וחכמים שפטו על רובא דעלמא אשר במחשך מעשיהם בכל משך השנה וריכם זמנם טובא להכנה הלזו ועל כן פסקו שצריכים להתחיל ל' יום מקודם ומאז יתחילו בתוספת קדושה. **(מנחם ציון)**

ומהראוי לכל אחד להכין א"ע לפי כוחו בשלושים יום אלו קודם הפסח בכל התאמצות לעבודת ית' ולצאת כל א' וא' ממצרים. **(עבודת ישראל)**

ואל יאמר אדם בלבו דכיון שימים אלו מסוגלים להתקדש ולהטהר מכל סיג ופגם ומובא בספרים הקדושים שהאור נשפע מלמעלה בדרך דילוג וקפיצה, ובפסח בא הקדושה לאדם בפעם אחת כלשון פסח. **(עבודת ישראל)**

וצריך כל אדם לטהר עצמו כדי שיוכל לקבל אור הבהיר, למשל שהחמה אע"פ שהיא זורחת ביותר צריכין החלונות להיות פתוחים שאם יהיו סתומים לא תוכל החמה לזרוח להבית. **(עבודת ישראל)**

ואם אמר יאמר האדם הלא מבואר בספרים הקדושים שניסן הוא החודש אשר ישועות בו מקיפות, לשון החנוני מקיף, שאע"פ שאין לאדם עדיין שום זכות מלוין לו מהשמים, אמנם אם החרש תחריש בעת הזאת ולישב בחיבוק ידים אין מקיפין לו, ויובן עפ"י משל שמקיפין לסוחר עני שיהי' לו במה לסחור ולהרויח, כן ענין חודש זה שמי שרוצה עכ"פ לסחור ולהרויח את החיים ואת הטוב שמקיפין לו הארה אלקית, ומובן אשר אין מקיפין לאיש שאיננו רוצה לסחור כלל אלא לישב בחיבוק ידים.
(שם משמואל)

עתה אחרי אשר הראנו אלקים את כל זאת צריך לדעת שהעיקר הוא ביום הראשון של חודש ניסן שבו תלוי כל החודש ניסן, כי יום הראשון של ניסן הוא כנגד החודש ניסן עצמו, ויום הראשון הוא נגד כל החודש הראשון.
(אגרא דכלה)

ובאמת בכל ר"ח יש לה מעלות נשגבות, ובראש חודש לרוב ההארה הנפלאה מחסדי המקום ב"ה המופיע על עמו ישראל זוכים שורש נשמתינו לעלות למעלה למעלה, והקב"ה כביכול מגביה אותנו עד שוה לראשו כביכול, ונקרא ובראשי חדשיכם תרין ראשין, כי ראש הבן והאב שווין, וע"כ תקריבו עולה לה' שתקרבו עצמיכם לעלות לה' הטוב להיות לנחת רוח לפניו ולקבל משם כל בחי' שפע ברכה וקדושה רבה. **(באר מים חיים)**

ומעלה יתירה יש בר"ח מכל שאר הימים שאפילו לא הכין עצמו כלל פתאום בא יבוא עליו הארה גדולה משמים ור"ח אינו בא אלא בתחילת החודש, מורה שאין אור ר"ח לעומת המעש"ט של כל החודש, אלא להיפוך שיתרון אור של ר"ח מקודם אף לבלתי מוכנים דיין וכו', וע"כ יום המשכת הקדושה הוא יום הנכבד שממנו מתסעפת קדושה לכל ימי החודש. **(שם משמואל)**

ואפי' פחות שבישראל ואפילו בשפל המצב מאוד וחיתו לשאול הגיע יש בכוחו להתחיל בחדש בחילוף כח שלא הי' בו טרם התעורר. **(שם משמואל)**

וע"כ ראוי ונכון לאיש המשכיל לראות ולהשגיח על עצמו שיום הר"ח יהי' אצלו בתיקונו בעבודת השי"ת ואזי יהי' נכון לבו בטוח בכל החודש כולו, ואפילו אם שעה אחת ביום ר"ח בתיקונו אז יהי' בוודאי אצלו כל החודש בבחינת ר"ח. **(אהבת שלום)**

ובכן מה נוסיף עוד לדבר הלא כל זה היא בכל ר"ח וק"ו מה מאוד גדלה מעלת ר"ח ניסן שראשון היא לכל חדשי השנה, ונוסף עליהם החודש הזה שההארתו נותן כח להתעוררות על כל חדשי השנה. **(חידושי הרי"ם)**

כי בראש חודש ניסן מתחדש השפע על כל השנה
(קדושת לוי)

החודש הזה לכם ראש חדשים שכל חודש יש לו קדושה מיוחדת ויום ראשון נקרא ראש חודש שהוא ראש של כל החודש וכו' והיא כולל כל קדושת החודש, וניסן כולל כל קדושת י"ב החדשים ונקרא ר"ח שלו ראש חדשים.
(פרי צדיק)

ומר"ח צריך להשיג ולהרגיש קדושת המועד שיבוא בחודש זה והוא ר"ח לרגלים שממנו מסתעף כל קדושת הרגלים.
(פרי צדיק)

ועוד מצאנו בספרי הקודש שביום זה נתגלה אור גדול ונורא מאורו של מלך המשיח ובכל שנה ושנה שמתקרב יותר לגאולה מרגישין בו אור יותר מאור זה של ישועה אמיתית של ישראל, וכלל ר"ח היא הרגשת אור של עתיד ובר"ח ניסן שהיא ראש לכל החדשים שבו יהי' עיקר התחלת וראשית התחדשות אורן לעתיד בו היא תוקף השגת אור זה בכל דור ודור, בפרט בדורות הללו עקבתא דמשיחא יוכלו להשיג הארה גדולה מאורו של משיח בר"ח ניסן. **(מחשבות חרוץ)**

שבת מברכים חודש ניסן

המגיד הק' מקאזניץ היה רגיל לספר ג' סיפורים אלו בכל שבת מברכין חודש ניסן

באומרו שסיפורים אלו מסוגל להשפיע לבני ישראל צרכי פסח בהרחבה

א)

יהודי אחד עשה לפני חג הפסח חבית יין שרף, ונסע עמה למכירת היין, ולצורך כך היה צריך לעבור את גבולות הערים, כשעבר את הגבול תפסו אותו שומרי הגבול ולקחו ממנו החבית, כי היה אסור מחוקי המדינה לסחור עם יי"ש ללא רשות מיוחדת, היהודי בצר לו נסע תיכף להרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע ובכה מאוד על מר מצבו שלקחו ממנו את החבית שהיה מקור פרנסתו, אמר לו הרר"א שילך ויאמר לשומרי הגבול, שיטעמו מהחבית ויווכחו לראות כי בתוך החבית לא נמצא רק מים בלבד ולא יי"ש, וכן עשה היהודי, וכן לפלא היה כשטעמו שומרי הגבול מן החבית ראו שהיא מלאה מים והחזירו לו את החבית, היהודי שב להרר"א ושוב בכה על מצבו שהחבית נהפכה להיות מים, אמר לו הרר"א שיטעם עכשיו הוא מן החבית ויראה שהיא מלאה יי"ש, וכך היה שהחבית חזרה להיות יי"ש.

ב)

למלך אחד נאבדה ממנו טבעתו, והוציא צו שרוצה הוא שיחפשו את הטבעת, ומי שקיבל על עצמו את חיפוש הטבעת נתן לו המלך הרבה מעות כדי שיתאפשר לו לחפש אחר האבידה, בעיירה אחת שבממלכת המלך הזה היה גר איש יהודי עני ואביון, שלא היה בידו מאומה להכין את צרכי הפסח הקרב ובא, אמרה לו אשתו, הנה אתה רואה שהמלך נותן מעות למי שרוצה לחפש את טבעתו, לך איפוא גם אתה ותאמר שאתה ג"כ רוצה לחפש את טבעתו היקרה של המלך, ובממון שיביא לך המלך יהא לנו במה להכין את צרכי החג, נראתה בעיניו עצת אשתו והלך אל המלך והציע את עצמו לחיפוש האבידה, ואכן קיבל את הממון, נסע מיד לעיירתו והכין את כל צרכי החג, להי"סדר", אחד מיועציו של המלך היה כומר שונא ישראל וכראותו את היהודי מהין לקחת ממונו של המלך עבור חיפוש האבידה לא היה יכול לסבול זאת, איך רימה היהודי את המלך והוציא ממנו ממון, הלך הכומר בליל חג הפסח מתחת חלון ביתו של היהודי וראה איך שאוכל ושותה ואינו עוסק כלל בחיפוש הטבעת, מיהר אל המלך ואמר לו: יבוא המלך עמי ואראה לו מה עשה היהודי עם המעות, הלך המלך עמו, וראו את היהודי יושב כמלך בגדוד, כשעמד המלך מתחת חלון ביתו אמרו אז אצלו את החרוז של "דיינו" ושמו של הכומר ג"כ היה "דיינו", ואמר המלך הנה עכשיו עושה היהודי חקירה מי גנב טבעת המלך, וכולם אומרים "דיינו", הבין המלך שהכומר הוא הגנב הנוכל, וצוה המלך לאסור את הכומר ולהכותו עד שיודה ואכן נודע הדבר שהוא שלח ידו בטבעת המלך.

ג)

יהודי אחד עבד אצל פריץ, פעם התפאר הפריץ לפניו שאלולא היה נותן לו פרנסה היה גווע מרעב ח"ו, היהודי ענה לפריץ: הלא יש אלוקים בשמים הזן ומפרנס לכל, ואתה הנך רק השליח, כששמע הפריץ את דיבוריו של היהודי חרה לו מאוד ונטל ממנו את פרנסתו, היה זה לפני חג הפסח והיהודי העני לא היה בידו איך להכין צרכי החג, לאותו פריץ היה קוף שהיה חביב עליו מאוד, פעם נכנס הפריץ לנקות את אוצר מטבעות הזהב שלו, וכשראה הקוף איך מנקה הפריץ את המטבעות עם הרוק שבפיו, עשה גם הוא כמעשהו, אלא שהקוף בלע את המטבעות, עד שהתמלא כריסו במטבעות זהב ונפל פגר מת, הפריץ שלא ידע על סיבת המוות החליט לזרוק את הנבילה לבית היהודי, כשראה היהודי את הנבילה בביתו הבחין שנבקע בטנה ומטבעות זהב נוצצים מתוכה, נטלם והוציאם להוצאות החג, בליל פסח שלח הפריץ לקרוא להיהודי ובירר אצלו מנין לו כל זה, סיפר לו היהודי את כל המעשה, או אז הודה הפריץ כי ה' הוא הזן לכל.

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

יום ג' פרשת משפטים תש"ע לפ"ק

ביקור הגאון הגדול רבי חיים אורי פריינד שליט"א

חבר הבד"צ העדה החרדית בעה"ק ירושלים ת"ו

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בוויליאמסבורג יע"א

רבינו קיבל פניו בברכה

ושאל אודות זמן ביאתו לארה"ב ומשך שהותו

והגרח"א סיפר לרבינו על שמחת חבר מצוה של נכדו נ"י

*

רבינו שאל על סדרי ישיבת רמ"א שהגרח"א עומד בראשה

רבינו: איר זאגט שיעורים?

הגרח"א: מדי יום ביומו.

רבינו: ווען כ'בין אמאל געווען אין ארץ ישראל, בין איך געווען אין די ישיבה, כ'בין געווען דעמאלטם מיט ר' גרשון שטעמער (יו"ר הנהלת העדה החרדית ירושת"ו).

הגרח"א: וועלכע יאר?

רבינו: כ'מיין אז בערך צעהן יאר צוריק, תשנ"ט (ובערש"ק פ' יתרו נערכה לכבוד רבינו קבלת פנים שם, ורבינו נשא שם דברים במעלת הישיבה ומייסדה הגה"ק רמ"א פריינד ז"ל גאב"ד ירושת"ו).

ושאל רבינו: וואם לערנט מען דארט?

הגרח"א: בבא מציעא.

רבינו: וואו האלט מען יעצט?

הגרח"א: מיר האבן געענדיגט די סוגיא פון המגביה מציאה לחבירו (כ"מ דף ח.), מיר האבן גערעדט וועגן שותפין שגנבו... [וז"ל הגמ' שם: אמר רבא לעולם אימא לך המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו, והכא היינו טעמא, מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה, תדע, שאילו אמר לשלוחו צא וגנוב לי וגנב פטור, ושותפין שגנבו חייבין מאי טעמא לאו משום דאמרינן מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה שמע מינה]

רבינו: יא, ביי שותפין איז נישטא דער כלל אין שליח לדבר עבירה.

הגרח"א: איינער פון די מפרשים זאגן 'מי יתן לי' איינער זאל מיר מסביר זיין ווי אזוי נעמט מען אראפ די כלל פון אין שליח לדבר עבירה.

רבינו: לכאורה אלם מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה, ס'איז טאקע דא א מחלוקת רש"י (בד"ה ואילו שותפין וכו') מיט תום' (בד"ה ושותפין שגנבו וכו') צו ס'איז איינער גנב'עט עם לדעתו ולדעת חבירו צי ממש ביידע מאכן די גניבה, [דרש"י סבר שבשותפין מיירי כשא' הגביה לדעתו ולדעת חבירו, ותום' סבר ששניהם הגביהו את הגניבה].

דער קצות (סי' שמ"ח סק"ג) פלאגט זיך טאקע צו פארשטיין וואם תום' האלטן, ווייל אויב מ'דארף צו גיין אלם מיגו דזכי לנפשיה, איז וואם איז דער חילוק צי איינער הייבט דאם אויף לדעתו ולדעת חבירו אז ס'איז נישט גוט.[1]

---

1 וז"ל רש"י ד"ה ואלו שותפין שגנבו והאחד מוציאה מרשות הבעלים לדעתו ולדעת חבירו אמרינן (בפ"ק) [בב"ק] דחייבין עכ"ל. ודעת תוס' שם נראה חולק ע"ש שכתב עלה ז"ל: ואין נראה דהתם בטביחה איירי וטביחה אפי' אמר צא וטבוח לי חייב דדרשינן תחת לרבות השליח

הגרח"א: דער ש"ך (חו"מ סי' שפ"ח) זאגט דאס אויף אין שליח לדבר עבירה, אבער דא האט ער דאך גארנישט געטוהן.

רבינו: רבי עקיבא אייגער פרעגט דאך אזוי, אז מ'זעהט טאקע א אינטערסאנטע זאך, מיר זאגן אז אפילו אין שליח לדבר עבירה, אבער ביי שותפין שגנבו איז נישטא דער כלל פון אין שליח לדבר עבירה, פארוואס, ווייל ער טוט פאר זיך טוט ער אויך פאר יענעם.[2]

הגרח"א: יא, ביי א בעל חוב קען זיין אזא סברא, סוף כל סוף דארף מען אנקומען צו שליחות (ולכאורה הרי אמרינן אשלד"ע).

רבינו: אבער ס'איז דא וואס זאגן אז מיגו דזכי דארף נישט צו גיין מדין שליחות.[3]

ביי אין שליח לדבר עבירה איז דא א שמועס אויב ער איז א שליח לדבר מצוה און א שליח לדבר עבירה, איז דעמאלטס דא וואס ווילן זאגן אז דורך דעם איז יא דא א שליח לדבר עבירה, ווייל לדבר מצוה איז ער דאך יא א שליח, איז ער אויך א שליח לדבר עבירה.

הגרח"א: אזוי? ווער זאגט דאס?

רבינו: דער בית יצחק זאגט אזוי (בשו"ת או"ח סי' י"ח) [וכעי"ז מבואר כבר בברוך טעם (שער עשה דוחה ל"ת דין ו' פ"א)].

הגרח"א: די עיקר וואס מ'רעדט אין ישיבות[4] איז אז ס'איז תלוי אין די מחלוקת פונעם נודע ביהודה מיט רבי איציקל האמבורגער (שו"ת נודע ביהודה מהדו"ק אבהע"ז סי' ע"ה ע"ז), **צי** שליחות ווערט בטל,[5] די וועלט איז איינגעוואוינט וואס איז א מצוה און א עבירה, אויב מעג מען עס טוהן, איז עס נאר א מצוה ווערט בטל די עבירה, טאר מען עס נישט טוהן ווערט בטל די מצוה.

רבינו אמר בצחות: אבער עבירה מכבה מצוה (סוטה כא.). אבער אזא סברא איז דא, אז אויב ס'איז דא א מצוה און א עבירה זאג איך יא אז יש שליח לדבר עבירה, מיגו דהוי שליח למצוה הוי נמי שליח לעבירה.

הגרח"א: דער בית יצחק איז געווען פון די משיבי הדור.

רבינו: פון די חריפים, פון די אויסגערופענע חריפים.

הגרח"א: דער חזון איש האט זייער געלערנט בית יצחק, פון די אייניציגע אחרונים וואס דער חזון איש האט געלערנט.

רבינו: ער האט אויסטערלישע גוטע חידושים.

הגרח"א: ער האט זיך דאך געמישט וועגן די באוואוסטע גט וואס איז געווען פון דעם משה חיים...

אלא שותפין שגנבו שהגביהו שניהם עכ"ל. ומשמע דוקא הגביהו שניהם אבל הגביה אחד אדעתיה ואדעת שותף חבירו לא.

וקשיא לי דהא אפילו בהגביהו שניהם נמי אי לאו דאמרינן מיגו דזכי לנפשיה כו' לא הוי מהני כלום, וכדאמרו בגמ' שם משום דתעשה זו כמונחת ע"ג קרקע וכו', וכיון דמהני גם בשליח לדבר עבירה בהגביהו שניהם לומר מיגו דזכי לנפשיה א"כ אפי' הגביה אחד אדעתיה ואדחבריה נמי נימא מיגו דזכי לנפשיה, עיי"ש.

2 וז"ל הגרעק"א בחי': ובאמת לא הבנתי אמאי השותפין שגנבו חייבין מטעם מיגו דזכי לנפשי' וכו', הלא זכי' מטעם שליחות הוא, ואין שליח לדבר עבירה וכדאמרינן פ' איזהו נשך דאין זכי' לקטן, מטעם דאין שליחות לקטן, וכי נימא דהיכא דזכי לנפשי' מצי לזכהו לקטן ולהיות שלוחו, וצ"ע.

3 עיין בנתיבות המשפט (סי' ק"ה סק"ג) דמבאר דדין מיגו דזכי לשיטת התוס' הוא רק בב' הגביהו דזכיית כל אחד תלוי בזכיית חבירו, ובזה אמרינן דפשטה זכיה בכולה, אולם במגביה לצורכו ולצורך חבירו דוודאי מצי להגביה טלית שלימה כדי לזכות בחציה, נמצא דאין זכיית החצי לחבירו נצרכת לחצי הזכיה לעצמו, וליכא בזה דין דמיגו דזכי, ועיי"ש שמבואר שם דמיגו דזכי אינו מדין שליחות כלל, אלא דין בפני עצמה דפשטה קדושה בכולה, ומה"ט יועיל גם בנכרי דלאו בר שליחות הוא, וכ"ה בס' דברי חיים (דיני שומרין סי' י"א) שמבאר כן והביא ראיה מד' השיטמ"ק בכתובות (ל:) שג"כ כתב דאינו מדין שליחות אלא דין זכי' בפני עצמה, עיי"ש באריכות.

4 עיין בס' אמרי משה (סי' ל"ג) **ובברכת שמואל** (אות ח') שמבארים שזה תלוי בגדר השליחות בשותפין שהגביהו.

5 עי' שו"ת נודע ביהודה (אהע"ז מהדו"ק סי' ע"ח) **באחד ששלח גט לאשתו** ע"י שליח לאשתו בע"כ, דס"ל להגאון נודע ביהודה ז"ל דלא מהני בי' דין שליחות, מאחר דקימו וקבלו היהודים על זרעם החדר"ג מאור הגולה שאסור לגרש אשה בע"כ, והרי קיי"ל דאין שליחות לדב"ע וע"כ פסק דהאשה אינו מגורשת, והגאון רבי איציקל מהאמבורג ז"ל ס"ל דשפיר מהני הגט דאף דקיי"ל דאין שליחות לדב"ע מ"מ לא נתבטל השליחות לגמרי, אלא דלעינן החיוב אינו חייב המשלח דאמרינן דברי הרב ודברי התלמוד דברי מי שומעין, אמנם מעשה השליחות קאי וקיים, עיי"ש ובסימנים הבאים באריכות הראיות והסברות לכאן ולכאן.

רבינו: מיט יאשע קאלב.[6]

הגרח"א: אלע האבן זיך געמישט אין דעם, רבי שלמה'לע מונקאטשער (הגה"ק בעל שם שלמה ז"ל), און נאך. דער שינאווער רב איז דעמאלטס געפארן צום בית הלוי (הגאון רבי יאשע בער פאלאווייציק ז"ל) דער בריסקער רב (הגאון רבי יצחק זאב פאלאווייציק ז"ל) האט געזאגט אז דער זייד בית הלוי האט פאר קיינעם נישט אפגעגעבן אזא כבוד התורה אזוי ווי ער האט אפגעגעבן פארן שינאווער רב.

רבינו: דער שינאווער רב איז דעמאלטס ארום געפארן ווגען דעם, ער האט אויך געוואלט פארן ווייטער אין ליטא, קיין קאווגא, אבער דער בריסקער רב האט איהם געבעטן אז ער זאל נישט פארן.

הגרח"א: ער האט איהם געזאגט ער זאל נישט פארן ווייל זיי וויסן נישט אייער גדלות.[7]

ונסתובבה השיחה אודות צדיק בית צאנז

רבינו: דעם סטראפקובער רב (הגה"ק רבי מנחם מענדל האלבערשטאם ז"ל) געדענק איך, ער איז אווען תשי"ד.

הגרח"א: דער ראצפערטער זייד (הרה"ק רבי שלו' אליעזר'ל מראצפערט ז"ל אבי זקינתו של רבינו שליט"א) האט געהאט א זוהן רבי חיים.

רבינו: אוודאי, רבי חיים'ל, ער האט דאך געוואוינט אין סאטמאר (וישמש שם כחבר הבידו"צ), ער איז געווען א גרויסער תלמיד חכם.

הגרח"א: ער איז געווען א מורא'דיגער איד, כ'האב געהערט אסאך פון אידן פון סאטמאר וואס האבן איהם געקענט.

רבינו: ער האט געהאט א שווערן חיתוך הדיבור. כ'האב געהערט פון טאטן ז"ל פארציילן אז ווען רבי חיים איז געווען א קינד, איז איהם די צונג געווען צוגעוואקסן צום גומען, און בימים ההם האט מען שוין געקענט אפעריגן, האט זייד רבי שלום אליעזר'ל געהאט א איסתפקתא צי מ'זאל איהם אפעריגן, האט ער אנגעפרעגט זיין שווער רבי מאטעלע האראנסטייפלער (הרה"ק רבי מרדכי דוב מהאראנסטייפעל ז"ל בעל שו"ת עמק שאלה ועוד) וואס ער זאל טוהן, האט ער געהייסן נישט אפעריגן און געזאגט ס'וועט איהם נישט שאטן צו די השלמה'.

הגרח"א: ס'איז געווען א תלמיד פונעם רבי'ן ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) ער האט געהייסן ר' מנשה קעניג, ער האט

---

6 עי' בס' י"ג אורות (ח"א, מערכת שינאווא, עמ' ק"ד) שמביא העובדא באריכות, שהרה"ק רבי יהושע מקאמינקא (בנו של הגה"ק רבי שלום אבד"ק קאמינקא) השיא את בתו עם אברך בנש"ק בשם "משה חיים", הרה"ק משינאווא גם השתתף בשמחת הנישואין, ונתלוו אתו ההג"ק רבי משה מבארדיוב, והגה"ק רבי שלמה מבאבוב, אחר זמן קצר, נעלם משה חיים, ואשתו נשארה עגונה ל"ע, והנה בעיר קראסינבראד (שעל יד טאמאשאוו) דר איש אחד בשם "יאשע קאלב" אצל זקינו, וקלסתר פניו היו דומין ממש ל"משה חיים", וגם הוא נעלם באותה תקופה, כעבור שנה בערך הופיע משה חיים לקראסינבראד וחשבו אנשי המקום שזה יאשע קאלב, ובעת ההוא נסע הרה"ק משינאווא לשב"ק למאמשוב והכיר שם את משה חיים בין האורחים שבאו אליו, ותבע ממנו בתוקף שיתן גט לאשתו ויתירה מכבלי העיגון, ונעשה אז רעש ופרסום גדול מכל הענין, כי רבני פוילן ובתוכם הרה"ק רבי יהושע מטאמשוב הכירו את יאשע קאלב מאז ומתמיד ולכן טענו שזה האיש "יאשע קאלב", והרה"ק משינאווא עמד בשלו שאין זה כי אם משה חיים, וכן הרבנים הגאונים מבארדיוב ומבאבוב תמכו דעתו כי כשהיה חתן ישנו הם עמו בעליה ודיברו ביניהם ענינים שונים, ושאלו להאיש אם זוכר מה ששוחחו אז ביניהם, ענה הן וגם הזכיר להם את דבריהם, גם מהבעל דבר לא היה אפשר לברר כי לא היה שפוי בדעתו ופעם אמר על עצמו שהוא "יאשע קאלב" ופעם אחרת אמר שהוא "משה חיים".

7 עי' עוד בס' י"ג אורות (שם) שהרה"ק משינאווא לא הרפה ונסע לגדולי הדור כהגאון בעל נפש חיה, והגאון רבי יאשע בער מבריסק, שיצטרפו עמו להתיר האשה להנשא כשתקבל גט מאיש הזה (ולקח עמו את משה חיים שלא יברח), הגאון רבי יאשע בער הסכים עם הרה"ק משינאווא, ונתפעל כל כך מעוצם חריפותו ובקיאותו עד שהלך ללוותו בבגדי שבת, הרה"ק משינאווא חשב לנסוע גם לרבי יצחק אלחנן אב"ד קאוונא, אך רבי יאשע בער יעץ לו שלא יסע, כי לא יקבלוהו בכבוד הראוי לו היות שאינו מכירו, אחרי זה סדר לה הרה"ק משינאווא בעצמו את הגט בשינאווא, כי בנו הרה"ק רבי משה ששימש אז כאב"ד שינאווא היה מיראי הוראה וחשש לדעת הסוברים שאין זה בעלה, העגונה היתה אשה צדקנית ואף לאחר שנתגרשה לא רצתה להנשא מחמת דעה האחרת, אולם הרה"ק משינאווא אמר שככל זאת עשה מצוה בסידור הגט, כי בשעת נתינת הגט הרגיש בנפשו אור גדול (בלשונו: "עס איז מיר לעבטיג געווארן"), והגם שאין ברצונה להנשא, מכל מקום כיון שמצד הדין הותר להנשא הוקל לה כי יש לה פת בסלה.

עוד מובא שם, כי בעת ההוא איקלע הרה"ק רבי יהושע מטאמשוב פע"א להרה"ק משינאווא, ובעת עריכת השולחן אמר הרה"ק משינאווא: "כמו שהיום שבת קודש כן אמת שזהו משה חיים", נענה ואמר הרה"ק רבי יהושע מטאמשוב: "כמו שהיום שבת קודש כן אמת שזהו יאשע קאלב", עיי"ש עוד.

ארויסגעגעבן א ספר 'זכרונות רמב"ח' און ער איז געווען א שליח פונעם ראצפערטער זיידן איבער צו געבן א שליחות צום רבי'ן, דערציילט ער אז דער רבי האט געהערט אז ער איז זיין שליח האט ער איהם מכבד געווען, און ווי אזוי דער רבי האט זיך אוועק גענומען אויספרעגן פונקטליך אלעם, וויפיל מענטשן זענען דא, און אזוי וויטער, און איהם געזאגט וויאסטו זיין גרויסקייט.

דער צאנזער רב האט נישט געלייגט תפילין פאר רבי ישעי'לע (בנו הצעיר של מרן הדברי חיים ה"ה הרה"ק רבי יצחק ישעי' מטשעהויב ז"ל) אבער ער האט נאך געלייגט די תפילין פאר דער ראצפערטער זיידע.

רבינו: אוודאי, ער (הרה"ק רבי ישעי'לע) איז געווען צוויי יאר יונגער (בפטירת אביו הד"ח היה כבן י"ב שנה), און שפעטער וועט רבי ישעי'לע איז געווארן בר מצוה האט ער טאקע באקומען די תפילין פונעם פאטער בירושה.

רבי ישעי'לע האט געהאט די צורה פונעם דברי חיים.

דער טאטע ז"ל (מרן רבינו בעל ברך משה) האט איהם געזעהן. דער זיידע רבי שלום אליעזר'ל האט איהם אמאל מיטגענומען קיין צאנז אויף די יארצייט (כ"ה ניסן), [8] איז ער געווען דעמאלטם ביי רבי ישעי'לע אין קראקא, און שבת איז ער געווען ביים באבובער רב, [9] דער באבובער רב האט דעמאלטם געוואוינט אין טשעבין (באחרית ימיו עזב את העיר באבוב ועבר לעיר טשעבין בסגולה לאריכות ימים).

הגרח"א: אסאך אידן האבן געקענט רבי ישעי'לע.

רבינו: אוודאי האט מען איהם געקענט, ער פלעגט צו קומען קיין סאטמאר, אמאל איז ער געווען פרשת יתרו אין סאטמאר, דער פעטער ז"ל האט געפירט א שנעלן טיש, און איז אריבער געגאנגען צום איהם צום טיש, און אויפן וועג האט דער פעטער געטייטשט די רש"י כל הנהנה מסעודה שתלמידי חכמים מסובין בה כאילו נהנה מזיו השכינה, דער טאטע ז"ל ברענגט עם אין ספר.[10]

ער פלעגט קומען קיין אונגארין אויף שבתים.

הגרח"א: דעמאלטם האט אויך געוואוינט אין סאטמאר דער ביקסאדער רבי.[11]

רבינו: יא, אויך אסאך צאנזער און שינאווער חסידים זענען געווען דארט אין סאטמאר, בכלל איז אין אונגארין געווען א שטארקע הערצה קיין צאנז, זייער א שטארקע הערצה.

דער דברי חיים פלעגט דאך געבן פאר די קינדער זיינע י"ב חלות, זיי האבן דאס פארקויפט פאר די חסידים פון דעם האבן זיי געהאט געלט, אויסערדעם האט ער זיי נישט געגעבן קיין געלט, האט ער אמאל געזאגט פאר רבי שלום אליעזר'ל "דו זאלסט געבן פאר אונגארישע אידן, ווייל דו וועסט זיין א אונגארישע רבי"...

---

8 בס' אלה מסעי (עמ' קלג) מובא מה שסיפר רבינו בעל ברך משה ז"ל כי זקינו הרה"ק רבי שלום אליעזר ז"ל לקחו פעם בנסיעתו לצאנז על היומא דהילולא, ואז זכה להכיר את כל הצדיקים מבית צאנז, אשר עד אז לא הזדמן לו להכירם מחמת ריחוק המקום, ופגש את הגה"ק רבי יצחק ישעי' מטשעהויב ז"ל בנו הצעיר של מרן הדברי חיים מצאנז ז"ל, ואת הגה"ק רבי אלעזר מאושפיצין חתנו של מרן הדברי חיים, הגה"ק רבי חנה האלבערשטאם מקאלאשיין זצ"ל, הגה"ק מסטראפקוב, הגה"ק רבי בן ציון האלבערשטאם מבאבוב זצ"ל בעל הקדושת ציון, הגה"ק רבי לייבוש האלבערשטאם זצ"ל אב"ד צאנז בנו של הרה"ק מקריי-צאנז זצ"ל בנו של מרן הדברי חיים ז"ל, הגה"ק רבי סיני מז'מיגראד זצ"ל, הגה"ק רבי אלישע מגארליין זצ"ל, בני הגה"ק רבי ברוך מגארליין ז"ל, ועוד שאר צדיקים נכדי מרן הדברי חיים ז"ל. (ועי' עוד באריכות בס' ומשה הי' רועה ח"א עמ' שפ"ו).

9 מן הראוי לציין מה שהזכיר רבינו את ביקורו בצאנז בדב"ק (מובא בס' אבני שוהם כ"א בסלו דף צ"ח) "וידוע כמה הרעיש הגה"ק מציעשנוב ז"ל בשעתו תבל ומלואה ולא נח ולא שקט מלהתריע על החורבן שעלולה הציונות להביא על בית ישראל, ובעצמי זכיתי לדבר בענין זה עם הגה"ק רבי חנה האלבערשטאם זצ"ל הי"ד מקאלאשיין, ועם דודי האדמו"ר רבי בן ציון מבאבוב זצ"ל אשר דברו בקדשם במרירות גדולה נגד כת הציונות".

10 עי' בברך משה (פר' יתרו עמ' קל"ג) וז"ל: "שמעתי ממרן דודי זללה"ה בעת אשר שם לדרך פעמיו אל שולחנו הטהור של דו"ז הרה"ק רבי ישעי' מטשהויב ז"ל הי"ד, לפרש דברי רשי"ז בפרשתן, כל הנהנה מסעודה שתלמידי חכמים מסובין וכו'", עיי"ש.

11 הרה"ק רבי אליעזר פיש ז"ל מתלמידי מרן הקדושת יו"ט ז"ל, וחיבה יתירה נודעת לו במכתב הסכמה של מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל על ספרו שם אליעזר, עיי"ש.

אמאל ווען רבי שלום אליעזר"ל האט אויסגעטיילט דעם טאטנס שיריים, נאך אלם אינגל, און דער עולם האט זיך דארט געשטופט, האט זיך דער דברי חיים אנגערופן "קוקטם נאר ווי אן אונגארישער רבי טיילט שיריים".

הגרח"א: ער איז געווען דער איינציגסטער קינד פונעם צאנזער רב וואם האט געווואוינט אין אונגארן.

*

רבינו סיפר בארוכה האיך עלתה בידי הרה"ק רש"א לקבל בירגער-רעכט במדינת אונגארין על ידי שאחד מפקידי הממשלה בא לקראתו ושאלו אם הוא בן הרה"ק מצאנז ועל תשובתו כן סיפר הלה שהיה בנערותו עם אביו בצאנז להתברך, וכאשר רצה אביו לתת פדיון, אמר לו הרה"ק שאינו רוצה לקבל ממנו ממון, וסובב עצמו לצד הבן, ואמר לו כשאחד מבניי יצטרך לטובה ממנו יעמוד לו בעזרתו, ולכן כאשר ראה את הפרטים על הרה"ק רש"א מיד בא לעזרתו והמציא לו הבירגער-רעכט, ולכן כשהרשעים גירשו מאונגארין כל בני פוילן לא גירשוהו אז, ונשאר עוד בחיים כמה שנים, ורק כשעלה הכורת על בני אונגארין נעק"ה ביום ט"ז סיון תש"ד הי"ד.

*

הגרח"א: דער טאטע ז"ל (מרן רבינו בעל ברך משה) האט מיר דערציילט ווי אזוי ער איז גערעטעוועט געוואארן, און אז ער איז געווען צוזאמען אין לאגער מיט ר' ליפא שוואריץ (מנהל מוסדותינו בעיה"ק ירושלים ת"ו).

רבינו: יא, צוזאמען געגאנגען צו די ארבעט יעדן טאג, און צוזאמען געשלאפן.

רבינו הראה על הרה"ח ר' אברהם יושע גראס הי"ו בעל האכסניא של הגרח"א

ואמר: זיין טאטע (הרה"ח ר' סיני ע"ה מעיר סאטמאר) איז אויך געווען אין דעם זעלבן לאגער, און האט געארבעט אין די קאך.

*

הגרח"א סיפר ששמע שאחד נסע לצאנז אל הרה"ק הדברי חיים ז"ל ולא עלתה בידו להיכנס ביום אל הרה"ק, ורק בלילה בא לבית הרה"ק ושמע מאחורי הדלת איך שהרה"ק מברך ברכת 'אשר יצר', אח"כ פתח הרה"ק את הדלת ואמר 'ס'איז געווען כדאי צו קומען פון אונגארין צו הערן אזא אשר יצר' ואכן בשו"ע (או"ח סי' ו') **פי' ברכה זו שמורה על גודל ערכה.**[12]

רבינו: ומפליא לעשות, זאגט דער רמ"א (שם ס"א) אז מ'איז מקשר דעם רוחניות מיטן גשמיות, דאם איז א מורא'דיגע פלא פון די פלאות פון הקב"ה.

*

הגרח"א איחל לרבינו ברכת מזלא טבא

לרגל נישואי נכדת מרן רבינו שליט"א

בת חדב"נ הגה"צ ר' חנוך הענין אשכנזי שליט"א

רב ביהמ"ד אבני צדק ומו"ץ שכונת עצי התמרים בקרית יואל

*

ונפרדו לשלום בברכת הצלחה רבה בעבוה"ק

---

12 עי' בס' שיח זקנים (ח"ב עמ' ר"ס) שפע"א הגיע איזה איש מדייטשלאנד להתברך מהרה"ק מצאנז, אמנם היו שם הרבה גדולים ולא נתנו לו להכנס שם, ע"כ החליט שיעמוד מאחורי הדלת אולי ישמע את קולו עכ"פ, ושמע את הרה"ק אומר אשר יצר, ותיקף אחר שגמר פתח הרה"ק הדלת ופנה להאיש הנ"ל עס לוינט זיך צו קומען פון דייטשלאנד צו זעהן אז ברכת אשר יצר איז אויך א ברכה.

ועיין בס' נפלאים מעשיך בשם הגה"צ מפאיע הי"ד, הגה"צ מפאיע הי"ד שהרה"ק מצאנז ז"ל היה יכול להתלהב בברכת אשר יצר שעות ארוכות ברוב דביקות.

וכן ידוע שבצאנז שמו דגש חזק על ברכת אשר יצר לברכו בכוונה מרובה, אשר ברכה זו היא מן הדברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בה, וידוע רבות מגודל ההתלהבות שראו אצל מרן הק' מצאנז בברכה זו.

וסיפר, שכמה חסידים מבני היכלא של הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשויב ז"ל הלכו אחר הסתלקות רבם לתור אחר מקום שיוכלו ליקח ללמוד משם לעבוד את ה', והגיעו לחצר הקודש בצאנז, ואחר שנסעו לביתם שאלו להם חבריהם מה נתחדש להם בצאנז, ענו ואמרו, בצאנז נודע ונתחדש לנו שברכת אשר יצר "איז אויך א ברכה".

וע"ע בס' שיח זקנים (עמ' רס"ה) שפע"א הגיע איש א' לצאנז עם בעל עגלה פשוט מאוד, וכשהגיע קרוב לאכסניית הרה"ק פתאום שמע צעקות אוי געוואלד!, וכששאל את הבעל עגלה לפשר הצעקה, השיב לו בפשטות מסתמא האט אונזער רב געמאכט א שהכל אדער א אשר יצר.

מפעל החסד "ידי משה"

ע"ש כ"ק מרן רבינו משה בהגה"ק רבי חיים צבי זי"ע

שע"י התאחדות האברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

המשרד: רח' קדושת יו"ט 17 שיכון קרית יואל בני ברק, טלפקס: 6168833

בס"ד

ואלה מוסיף על הראשונים

שמחים אנו להודיע בזה לאנשי שלומינו הע"י

כי לקראת חג הפסח הבעל"ט

עלה השנה בידינו לספק לציבור אנ"ש

פירות וירקות

במחיר זול השוה לכל נפש

כמו כן תתקיים על ידינו אי"ה מכירה מיוחדת ומוזלת על

טליתים גדולים וקטנים

מכל הסוגים ומכל הגדלים

פרטים יבואו

בברכת פסח כשר ושמח

הגבאים

<u>אין קורצן פון פריער:</u>

אין יאר תקל"ז האבן זיך ארגאניזירט א גרויסע קבוצה פון ארום דריי הונדערט חסידים אינאיינעם מיט די תלמידי הבעש"ט הק' ארויפצוגיין זיך באזעצן אין אר"י, אין שפיץ פון הרה"ק רבי מנחם מענדל וויטעבסק'ער זצ"ל און הרה"ק רבי אברהם קאליסק'ער זצ"ל.

אין אנהייב איז זיי געווען זייעהר שווער ליידנדיג שרעקליכע רדיפות פון די ספרדים וואס האבן געשפירט מיטן אנקומען פון די נייע קבוצה ווי מ'נעמט עפעס צו פון זיי, און אויך האבן זיי געהאט אויסצושטיין צרות פון די מתנגדים יוצאי ליטא א.א.וו. אבער טראץ דעם האבן זיי זיך געשטארקט אויף אלע שוועריקייטן און פארגעזעצט מיטן וואוינען דארט, און די בני חו"ל האבן זיי געשטיצט בהרווחה און האבן געזארגט אויף אלע זייערע געברויכן זיי זאלן קענען ממשיך זיין צו לעבן דארט מיט א רוהיגקייט און הרחבת הדעת, ווען די שפיץ פון די אלע תמיכות פון חו"ל איז געשטאנען בנשיאות דער הייליגער בעל התניא זצ"ל.

און יעצט לויט ווייטער:

אצינד וועלן מיר ממשיך זיין צו פארציילן איבער די גרינדונג און די טיילונג פון די חסידישע כוללים אין ארה"ק לויט די לענדער און געגענטער וואס די ארויפגעקומענע האבן פון דארט געשטאמט - ווי מיר האבן שוין דארמאנט אין אונזערע פריערדיגע מאמרים די תקנה פון די גאוני פולנאי' - און אזוי זענען געגרינדעט געווארן די כוללים, א "כולל" איז אנגערופן געווארן א קבוצה פון מענטשן וועלכע האבן עוסק געווען בתורה און עבודה אין ארה"ק, ווען יעדע געגענט האט זיך געהאט א באזונדערע כולל, וואס די מענטשן פון וואו זיי שטאמען זענען געווען זייערע תומכים.

די באקאנטע כוללים וואס דאן עקזיסטירט איז געווען ווי פאלגנדע: כולל רייסין, כולל וואהלין, כולל חב"ד, כולל פרושים, כולל שומרי החומות, כולל גאליציע, כולל זינבערגן, כולל הו"ד, און נאך און נאך, און אין לויף פון אונזער ארטיקל וועלן מיר פראבירן צו שילדערן אין קורצן אט די אלע כוללים און זייערע גרינדער, ביז ווען מיר וועלן צוקומען בעזהשי"ת צו פארציילן איבער די השתלשלות פון אונזער הייליגע "כולל עצי חיים" וואס איז געגרינדעט געווארן צום ערשט אין יאר תרס"ט דורך מרן הגה"ק בעל עצי חיים זצ"ל לויט די בקשה פון זיין טאטן מרן הגה"ק בעל קדושת יו"ט זצ"ל, פאר די עולי סיגוט און מארמארוש, און דערנאך איז דאס צוריק באנייט געווארן דורך מרן רבינו הק' בעל ברך משה זי"ע פאר אנ"ש תלמידי וחסידי סיגוט-סאטמאר.

- כולל רייסין -

ווי מיר האבן שוין דערמאנט (מאמר ח') די אורזאך וואס האט צוגעברענגט די ערשטע עליה פון די חסידים קיין אר"י וועלכע זענען איבערהויפט ארויף פון מדינת רייסין (רוסלאנד) און ליטא, פון די שטעט שקלאוו, פלאצק, ווילנא, א.א.וו. די שטעט ווי די חסידים האט געהאט אויסצושטיין געבראטענע צרות פון די מתנגדים וואס האבן מחרים געווען די "כת" און געפירט מיט זיי א מלחמת חרמה.

זיי זענען ארויף מיט די הסכמה און די הילף פון די גדולי החסידות, הלא המה: הרה"ק רבי נחום טשערנאביל'ער זצ"ל, הרה"ק רבי פנחס קאריצ'ער זצ"ל, הרה"ק רבי ברוך'ל מעזיבוז'ער זצ"ל, און בראשם דער הייליגער בעל התניא זצ"ל וועלכער איז נתמנה געווארן אלס נשיא אויפן צונויפזאמלען די מעמדות געלטער צו שטיצן דעם חסידישן ישוב אין די שטאט טבריא.

מיר וועלן דא אראפברענגען א בריוו פונעם בעל התניא זצ"ל - איינס פון די פילע בריוון וועלכע ער האט געשריבן בנוגע דעם ישוב אין אר"י - וואו מ'זעהט ווי וויי ער האט געפאדערט פון יעדן זיך צו באטייליגן און צולייגן א פלייצע אויף צו שטיצן די יושבי ארה"ק.

"אהובי אחיי ורעיי העומדים על התורה ועל העבודה, עבודת הצדקה, רודפי צדקה וחסד ימצאו חיים ושלום עד העולם נר"ו.

אחד"ש כמשפט לאוהבי שמו, באתי בתשואות חן והודאה על העבר וברכות הטוב והמטיב, על שמועה טוב תדשן עצם ומאירות עינים ושמחת לבב אנוש, אשר העיר ה' רוח נדיבה בלב המתנדבים בעם לפרוע פרעות בישראל מדי שבת בשבתו, ליד גבאי אה"ק תובב"א כל ערך נדבתו המגיע לכל שבוע ושבוע לפי ערך אשר התנדב לכל השנה לשלוח מדי שנה בשנה לפרנסת כל היחידים יושבי אה"ק שי', ובקשה על העתיד כה יתן ה' וכה יוסיף ה' רוחו רוח טהרה וקדושה בלב כלל ישראל אנ"ש בכל מקומות מושבותיהם, לילך בדרך ישרה זו שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם למצוא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם, לשמח אלוקים ואנשים הם אחינו יושבי אה"ק, כמה מעלות טובות ועצומות העולות והנמשכות מזה, הן במיעוט הוצאות הדרך במדינתינו במיעוט הזמן הן במיעוט אחר מיעוט נשך כסף ורבית אוכל באה"ק ע"י הקדמת ביאת הכסף לשם, מלבד העולה על כולנה ריוח עצום כשיעלה ויבא ויגיע לשם בעת האסיף שהיא עת הזול.

ואחת שאלתי אותה אבקש מאת כל הגבאים עובדי עבוה"ק איש איש במלאכתו אשר המה עושים בכל מקומות מושבותיהם, להודיע לי במכתב שמות האנשים הממלאים ידם לה' לסלק כל נדבותיהם מדי שבת בשבתו ולפחות מדי חדש בחדשו לתת עליהם ברכה ולזכור חסדם וטובם כל הימים, ועל הטוב יזכר שמם, היטיבה ה' לטובים ולישרים, וגם שמות הנחשלים אחריהם מרפיון ידים מחסרון כיס הצרוך זירוז ביותר, אולי יתן ה' בלבו עצה לזחק ידים רפות ולאמץ לבם בגבורים, והחלש יאמר גבור אני, וה' יעזרהו ויאמצהו כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו והכל מסייעים למלאכת שמים, ולא יעזוב את חסידיו המתחסדים חסד של אמת עם אנשי אמת מארץ תצמח", עכלה"ק.

אזוי האט זיך צוואקסן און פארבריי'טערט מער און מער די ישוב אין די שטאט טבריא.

אין יאר תקמ"ח איז נסתלק געווארן דער ראש החבריא הרה"ק רבי מענדל'ע וויטעווסק'ער זצ"ל, דאן איז אריבער די שבט ההנהגה צו זיין יחיד און חבר הרה"ק רבי אברהם קאליסק'ער זצ"ל וועלכער האט וויי'טער געפירט די ישוב און די קבוצה ביתר שאת וביתר עוז.

ציון הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעפסק זי"ע

אין יאר תקנ"ד איז פאגעקומען נאך א קליינע עליה פון די גדולי החסידים, צווישן זיי איז געווען הרה"ק רבי יעקב שמשון שפיטיווקא'ער זצ"ל, הרה"ק רבי ישכר דוב זלאטשוב'ער זצ"ל (א זוהן פון הרה"ק רבי מיכל זלאטשוב'ער זצ"ל) הרה"ק רבי אפרים פישל זאסלאוו'ער זצ"ל, און נאך, אזוי איז דער ישוב געשטיגן און אלע האבן מקבל מרות געווען פון הרה"ק איש

האלקים קדוש הוא רבי אברהם הכהן קאליסק'ער זצ"ל, און די קבוצה האט געשמ'ט איבעראל אלס א היילי'גער ציבור פון אידן יראים ושלמים לשם ולתהילה.

מ'פארציילט, אז ס'איז געווען איינמאל א עצירת גשמים אין שטאט טבריה, ס'איז אריבער לאנגע מאנאטן און ס'איז נישט געקומען קיין רעגן, ווי פארשטענדליך איז די הונגער און יקרות וואס איז דארט געשטיגן איז געווען אומגעהויער גרויס, און די פירער פון די קהילת הספרדים זענען געקומען צו הרה"ק רבי אברהם קאליסק'ער בעטן ער זאל מתפלל פאר זיי און פארן גאנצן ישוב, האט זיי רבי אברהם געזאגט אז זיי זאלן זיך צוגרייטן מאנטלען "רעגן-קאוט'ס", און זיי זאלן ארויפקומען צוזאמען מיט איהם אויפן בארג צום ציון פונעם תנא אלוקי רבי עקיבא, יעדער וואס האט זיי געזעהן האט זיך זייעהר געוואונדערט, ווייל די זון האט געשיינט בתוקפו און ס'איז נישט געווען קיין זכר פון קיין וואלקענעס, דעריבער האט מען נישט געקענט פארשטיין פארוואס ער האט זיי געהייסן אנטוהן מאנטלען, ווען זיי זענען ארויפגעקומען צום ציון פון רבי עקיבא, האט זיך רבי אברהם קאליסק'ער משתטח געווען אויפן ציון, דערנאך האט ער זיי געזאגט, גייט אהיים צו ענקערע שטוב'ער ווייל מיר האבן שוין געפועל'ט די ישועה, און זיי האבן נישט עספיעט אראפצוגיין די בארג און ס'האט זיך אראפגעלאזט גאר א שטארקן רעגן וואס האט פארפלייצט דעם גאנצן ארום, דאן האבן זיי שוין פארשטאנען פארוואס ער האט זיי געהייסן מיטנעמען די ווינטער קאוט'ס זיך צו באשיצן פון די שטארקע אומגעראכטענע רעגן.

עס איז אריבער א צייט שפעטער און דער ישוב איז זיך צוואקסן נאך און נאך, אזש ס'איז נישט געווען גענוג די מעמדות געלט וואס פלעגט געקומען פון די בני חו"ל, האט רבי אברהם קליסק'ער אויסגעשיקט רבי יעקב שמשון פון שפיטיווקא זצ"ל אלס שד"ר אויסצוגיין קיין פוילן צו ערווועקן די הערצער פון אחינו שבגולה, און אזוי האט ער טאקע געטוהן ער איז ארום געפארן אין אלע שטעטלעך, אזוי אויך האט ער באזוכט ביי זיין גרויסן רבין'ן הרה"ק רבי ר' ברוכ'ל מעזיבוזש'ער זצ"ל וועלכער האט איהם אסאך ארויסגעהאלפן צו שאפן געלט לטובת די עניי ארה"ק, און אזוי ארום איז ער צוריק געקומען מיט א זעלטן שיינע הצלחה לטובת דעם ישוב אין ארה"ק.

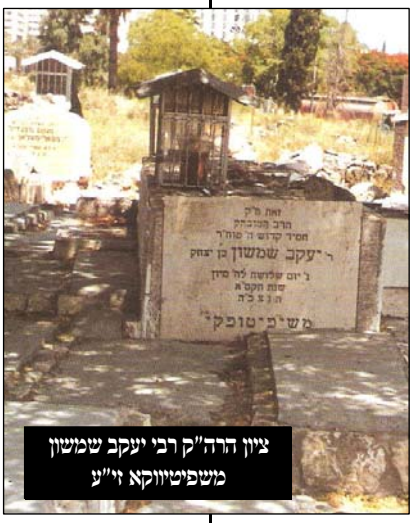
ציון הרה"ק רבי יעקב שמשון משפיטיווקא זי"ע

אין יאר תקנ"ז האט אויסגעבראכן א מחלוקה צווישן דער הייליגער בעל התניא זצ"ל דער נשיא הצדקה אין חו"ל לטובת די עניי ארה"ק, מיט הרה"ק רבי אברהם קאליסק'ער זצ"ל דער מנהיג פונעם חסידי'שן ישוב אין ארה"ק, דורך בעלי ריב ומדון וואס האבן ארומגעטראגן פון איינעם צום צווייטן פארשידענע לשון הרע'ס און רכילות באגלייט מיט שקרים וכזבים, און די מחלוקה האט זיך צופלאקערט און צושפרייט אין אלע שטעט פון רייסין, דער הייליגער קדושת לוי זצ"ל איז אריס מיט א מכתב קודש ווי ער נעמט זיך אן פאר'ן בעל התניא (עס איז נישט דא די פלאץ צו מארך זיין אין דעם, און מיר וועלן אי"ה ממשיך זיין שפעטער וועלן מיר וועלן צוקומען צו ערך "כולל חב"ד"), עכ"פ דאן איז אפגעשטעלט געווארן די תמיכה פון די בני חו"ל וואס איז געקומען דורכ'ן בעל התניא דער נשיא הצדקה, און די מצב אין ארה"ק איז געווארן אומדערטרעגליך קשה מנשוא.

דאן האט זיך הרה"ק רבי מרדכי לעכאוויטש'ער זצ"ל געמומען אויף זיך די עול הנשיאות, און האט זיך געפלאגט און מטריח געווען צוניפזאמלען געלט גרויסע סכומים און געשיקט קיין אר"י, אין יענע צייט איז אויך געווען זייעהר שווער דאס אריבער פירן וויבאלד ס'האט דעמאלטס געהערשט א מלחמה צווישן טערקיי און רוסלאנד, און ס'איז געווען זייעהר שווער צו צוזאמנעמען געלט און איבערהויפט צו שיקן אזא גרויסן סכום מיט געלט אין אזעלכע מלחמה אומשטענדן.

עס איז כדאי אראפצוברענגען דא א חלק פון א בריוו וואס רבי אברהם קאליסק'ער האט געשריבן פאר

די מענטשן פון מדינת רייסן און ליטא בנוגע דאס נשיאות פון רבי מרדכי לעכאוויטשער:

"והנה עיניכם רואות את מוריכם מרי דכיא, ה"ה הרב רחומינו ורב נהורא עמי' שריא הרב החסיד המפורסם בצדקתו וכל מעשיהו באמונה כק"ש מו"ה מרדכי מלעכיוויטש הולך ואור, באורו יראו אור לנחותם בדרך אמת ואמונה אזור מתנם כאשר ידבק איש אזור מתנו כן ידבקו אליו בני אל חי, והי' כל מבקש ד' אליו ידרושון להאיר להם בנתיבות האמת תיכון לעד כי גדול מרדכי גדולים מעשי חייא על הארץ ועל המחיה מן השמים הסכימו על ידו לזכותו בהוד הדר מצוה זו וד' אתם בכל אשר הוא עושה כל מעשיו לש"ש, מאוד יש להם לשמוח בחלקם אשר חלק ד' אותם לדעת ולהבין נקודת האמת עמכם מעתה ועד עולם", עכלה"ק.

רבי מרדכי לעכאוויטש'ער האט אנגעפירט מיט די הייליגע ארבעט מיט א שטארקע מסירות נפש, און ווי זיין זוהן הרה"ק רבי נח מלעכאוויטש זי"ע שרייבט איבער דעם אין א בריוו, וזל"ק: **"ובפרט מאאמו"ר ז"ל נ"ע אשר ידוע לכל, מעת אשר צדיקי הדור העמיסו עליו משא השם בעול מצוה זו אשר יט שכמו לסבור משאם באהבה וחיבה, בחבת הקודש להחזיק את יושבי'... ולא התחיל שום מצוה בתורה ובתפלה בלתי לד' לבדו, לייחד ביחוד מצוה זו... כמו שנאמר 'והתפללו אליך דרך ארצם' ארץ החיים סלה, ויום ולילה לא ישבות, ולא הונח לו כי אם להעיר לבות בני אדם להרגילם ולהחזיקם במצוה זו, וכמעשהו בחול, מעשהו הי' בקודש אשר לא שבת ממלאכתו בשבת ויו"ט, ואפי' ביוה"כ הי' דורש ומקיים להזכיר תמיד את ירושלים על ראש שמחתו, וכפי חכמת אלקים אשר הי' בקרבו לקרב לבבות בני אדם ביראת אלקים, ובפרט במצוה זו, יותר מכדי יכלתם הי' עומס עליהם מעשה השם, כפי שורש נשמותיהם, ושתל ונטע מצוה זו בתעלומות חכמתו, וקבע עתים לנתינתם בכל עת אשר יבואו את הקודש פנימה, קודם תורתם ותפלתם ליחד בייחוד מצוה, ואפילו למי שאין לו פרוטה לפורטה, הי' מזהירם שיהי' זה קודם לקידוש היום של שבת... והרבה שמענו ממנו סודות התורה ורזין דאורייתא במצוה זו אשר קצה היריעה לאין קץ לדבריו הק'...."**.

אין א אגרת הקודש וואס הרה"ק ר' מרדכי לעכאוויטש'ער האט געשיקט שרייבט ער כהאי לישנא: **"שמענו מפי צדיקי אמת כי לולא הרחמנות שעל עניי חו"ל היו מגלים מעלת נתינת מעות לעניי ארה"ק, אך חסים על עניי חו"ל כי לא היו נותנים להם מאומה והיו נותנים הכל לעניי ארה"ק".**

אין די דאזיגע תקופה איז נתפרדה החבילה מיטן גרינדונג פון "כולל וואהלין" דארט אין טבריא, די נייע כולל איז געווען געאייניגט פאר די חסידים וועלכע זענען ארויף געקומען פון מדינת פולין און וואהלין (מיר וועלן נאך אי"ה באזונדער ארומרעדן איבער דעם כולל אין די קומענדיגע מאמרים), אזוי ארום איז געווארן אין טבריא צוויי מחנות "חסידי רוסלאנד" און "חסידי פוילן".

אין טאג פון ד' שבט שנת תק"ע איז נסתלק געווארן הרה"ק רבי אברהם קאליסק'ער זצ"ל, און אין די זעלבע צייט איז אראפגעפאלן די לייכטער אין שטוב פון הרה"ק רבי מרדכי לעכאוויטש'ער זצ"ל, האט ער זיך אנגערופן מיט ווייטאג און געזאגט "כבה נר מערבי", אפאר טעג ארום איז אנגעקומען א בריוו וואס רבי אברהם האט נאך געשריבן בחייו פאר רבי מרדכי לעכאוויטש'ער וואס דארט שטייט "מחר תהיה עמי במחיצתי", און אזוי איז טאקע געווען, עס איז נישט אריבער א לאנגע צייט און אין טאג י"ג שבט די טאג וואס די בריוו איז אנגעקומען צו רבי מרדכי לעכאוויטש'ער איז ער אויך נסתלק געווארן לגנזי מרומים, הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו.

ציון הרה"ק רבי אברהם מקאליסק זי"ע

ווייטער וועגן דעם "כולל רייסין"

ליינט אי"ה די קומענדיגע וואך

מבעל "קמחא דפסחא"

שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר

קרית יואל - בני ברק

טייערע בריידער

החלצו חושים ושאו ידיכם קודש

העלפט ארויס מיט א בריייטע שטיצע

צו באלייכטן אויף יו"ט פסח הבעל"ט

הונדערטער שטובער פון אנ"ש אין ארה"ק

ווען איר וועט זאגן ביים הייליגן סדר נאכט די ווערטער

כל דכפין ייתי וייכול, כל דצריך ייתי ויפסח

וועט איהר קענען אינזינען האבן די ארימע משפחות פון ארץ ישראל

רישט אייך איין

אַ זכות משפחה

מיטן סכום פון

בלויז 180 דאלער

האט איהר די זכיה
אויסצוצאלן דעם יו"ט פסח
פאר אַ היימישע משפחה
מען"י אר"י

אין זכות פון באלייכטן
אידישע שטובער
וועט איהר זוכה זיין
צו א לעבטיגן תמיד
ונזכה לאכול מן הזבחים
ומן הפסחים בביאת
גוא"צ במהרה בימינו אמן

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת

מה נשתנה ?

וואס איז דער "קמחא דפסחא ידי משה" אנדערש דאס יאר פון אלע אנדערע יאר'ן ?

- די נידעריגע מצב הכלכלה אין א"י...
- דאס וואוקס פון די נצרכים לייַדער וועלכע דארפן באקומען דורך אונזערע קמחא דפסחא...

חסידי סאטמאר

צו וועמען זאלן מיר זיך וועגן אויב נישט צו אייך?!

געדענקט!!!

מיטן סכום פון 180 $

האט איר די זכיה צו מחיה זיין אַ משפחה אויף יו"ט פסח

דברות קודש

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין שב"ק פרשת כי תשא - פרה תש"ע לפ"ק

זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר, ופירש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל, לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה. ויל"ד מה שהאומות שואלין טעם למצות פרה וכי יודעים הם טעם לכל מצות התורה מלבד פרה, ומה לשון אונאת דברים יש בזה, ואם הם שואלים למה לא נשיב להם הטעם של ר' משה הדרשן שהיא באה לכפר על חטא העגל.

קריאת פרשת פרה חק בלי טעם

יתבאר על פי מה שכתב א"ז זללה"ה בייטב פנים (פרה אות יב) לפרש הכתוב זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר, על פי מה שאמרו חז"ל (מנחות קי.) כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, וי"ל למה לא מצינו זה בשאר מצות לומר כל העוסק בתורת אתרוג או שאר מצוה כאלו עשאן ממש, והטעם בזה כי עיקר הקרבן היא המעורר הלב שהאדם מקבל על עצמו מסירות נפש לה' בעת הקרבת הקרבן, לעשות לו לעצמו ככל הנעשה בהקרבן אם היה זה לרצון לפני השי"ת, אז מקבל ה' הטוב תמורתו קרבן. וזה שאמר הכתוב (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם, מעצמיכם ממש, קרבן לה', אז מן הבהמה תקריבו וגו', ואם כן אותו מחשבה במסירות נפש יכול לקבל על עצמו גם בעת שלומד תורת העולה והחטאת, לכן נחשב זה לקרבן, מה שאין כן בשאר מצות ליכא למימר הכי, על כן העוסק אינו עולה במקום המעשה, ואם כן זה יתקן בכל הקרבנות, אבל בפרה אדומה שיש אומרים שקריאתה הוא מדאורייתא (תוס' ברכות יג. ד"ה בלשון), וכתבו גם כן בספה"ק (ש"ך עה"ת פ' חקת) שקריאתה במקום המעשה, אינו מובן טעמו למה, הלא אינו אלא לטהר אדם מטומאתו ואין בזה מסירות נפש בהקרבתו, ולכן אמר הכתוב זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר, ירצה זאת באמת חק התורה אשר צוה ה' לאמרו, ר"ל שדי באמירה, עכ"ד.

ולפי זה י"ל כי השטן ואוה"ע מונין את ישראל לא על עצם קיום המצוה, אלא בזמן הזה דוקא כאשר בעוה"ר חרב ביהמ"ק ואין לנו קרבן פסח ולא אפר פרה, ועם כל זה בני ישראל מתאספים בבתי כנסיות ובתי מדרשות ומקיימים אשר צוה ה' לאמ"ר, לקיים מצות עשה דאורייתא של קריאת פרשת פרה אדומה, ולזה השטן ואוה"ע מונין את ישראל ושואלין מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, שאינם מבינים מהו התועלת הקריאת הפרשה בזמן הזה, הלא תכלית המצוה הוא לטהר טמאים, אבל על ידי קריאתה במקום מעשה שאינם מזין בפועל ממש, בקריאה לבד איך יטהר הטמא, לפיכך כתב בה חוקה, שזהו חקת התורה, וגזירה היא מלפני שיהיה די באמירה לבד, ואף שאין אתנו יודע מה אנו פועלין בקריאתה, הרי זה חק בלי טעם שאנו זוכים לטהרה על ידי קריאת הפרשה.

[ב]

אמנם שוב התבוננתי לומר בדרך אפשר בהסבר ענין קריאת פרשת פרה אדומה בזמן הזה שאין לנו אפר פרה, ולשיטת התוס' הוי דאורייתא.

בזה"ז אליהו מקריב קרבנות ומזה אפר פרה

ויש לומר על פי מה שכתב הרמ"ע מפאנו בעשרה מאמרות (מאמר אם כל חי ח"ג סכ"ג) אמרו על אליהו שהוא מקריב תמידין בבית המקדש, ואף על פי שהוא שמם, שהרי בקדושתו עומד, ואתיא כי הא דתנינן בסוף עדיות (פ"ו מ"ו) מקריבין אף על פי שאין בית. וכתב א"ז זללה"ה בייטב לב (פ' אמור) מקובלני ממוזלה"ה בעל המחבר ספר ישמח משה ותשובות השיב משה, כי פעם אחת שסיים תפילת שמונה עשרה עלה בלבו להתפלל לראות הדבר הלזה, ועם לבבו אמר אולי קיימא לי שעתא ואזכה לראותו, ותיכף התפלל על זה, ומילא ה' שאלתו וראה עין בעין את אליהו מלובש בבגדי כהונה עומד ומקריב התמיד כסדרו, עכל"ק. וידוע כי ק"ז הדברי חיים זללה"ה פעם אחת בליל הסדר לפני אכילת אפיקומן, אמר בשם הישמח משה, כי גם לקראת חג הפסח אליהו הנביא מקריב הקרבן פסח בזמן הזה, ולהיות שהפסח אינו נאכל אלא למנויו (זבחים נו.), הצדיקי הדור הן נמנין על אותו פסח, ואליהו מביא ממנה להצדיקי הדור בשר קרבן פסח שיאכלו בליל התקדש החג. ואמר, הגם שהוא בחוץ לארץ ואנחנו טמאי מתים, על כרחך שאליהו ממשיך גם אוירא דירושלים ומזה על הצדיקים מאפר פרה קודם

החג. וסיים הדברי חיים כי אצל הישמח משה בעת אכילת האפיקומן ראו בחוש שומן נוזל מפיו, כמו האוכל בשר שומן צלי של קרבן פסח ממש. ואחר סיום דבריו החל הדברי חיים בעצמו לאכול האפיקומן בהתלהבות גדול יקוד אש, עד שנדמה לכל המסובין שגם הוא אוכל קרבן פסח ממש. ובזה ביאר כ"ק מרן דו"ז זללה"ה בהגדה מהר"י ט"ב (אות כב) המאמר כל דצריך ייתי ויפסח, כי מי שהוא ראוי וזך ביותר זוכה לאכול הקרבן פסח גם בזמן הזה, אמנם בזמן הזה רק יחידי סגולה זוכים לזה, על כן אמר השתא הכא כל זה בימי גלותינו רק מועטים זוכים להיות באוירא דירושלם, אבל לשנה הבאה בארעא דישראל, כולנו נזכה לקיים מצות אכילת הפסח בפועל ממש, עכ"ד.

קריאת פרשת פרה הכנה לקרבן פסח בזה"ז

ומעתה יש לומר שזהו ענין קריאת פרשת פרה בזמן הזה, ויש בה תועלת גדול שהוא מביא לידי טהרה גמורה, שבזה עושין אתערותא דלתתא לזכות שאליהו הנביא יזה אפר פרה ויטהר בזמן הזה אלו שזוכים לאכול הקרבן פסח אפילו בזמן הזה. [ועיין מה שכתב החיד"א (מדבר קדמות מערכת א אות כו) שאליהו הנביא הביא אפר פרה להאריז"ל]. והגם דלאו כל אחד זוכה למדריגה הלזו לאכול מן קרבן פסח בזמן הזה, מכל מקום מצות קריאת הפרשה נוהגת בכל אחד ואחד דלא ניתן לחלק, וע"ד שכתב א"ז זללה"ה בישמח משה (פ' שמיני) על מה שאמרו חז"ל (ילקוט משלי רמז תתקמ"ד) אין טומאה בתלמידי חכמים, כי בודאי מעצם הדין ראוי להיות שהצדיקים לא יטמאו, כי אין טומאה להן ובמיתתן נקראו חיים, אך לא ניתנה לנו להתנהג בדין זה, כי הכרעה זו מי הוא צדיק אמיתי אין דעת האנושי מקפת אותה, כי אני ה' חוקר לב בוחן כליות כתיב (ירמיה יז י), והאדם יראה לעינים, ולכך אין לנו להתנהג בזה כלל אף אם נודע לנו שהוא צדיק, כדי שלא לחלק בין צדיק לצדיק, דאין כח המובחן בידינו, ולפי זה להלכה האמת שצדיקים אין מטמאין, אבל למעשה אין לנו להתנהג כן, עכ"ד. והכי נמי בדידן, אף שלא כל אחד זוכה לבחינה גדולה הלזו לאכול קרבן פסח מזמן הזה, מכל מקום מצות הקריאה נוהגת בכל אחד, כדי שהצדיקים הזוכים לאכול קרבן פסח בזמן הזה יזכו לטהרת הפרה ממש שזה מתעורר בקריאת הפרשה.

וזה שאמר זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמ"ר, רמז על המצות עשה של קריאת פרשת פרה, שחיובו מדאורייתא אפילו בזמן הזה, ותרגומו דא גזירת אורייתא, והיינו שזהו גזירה הניתנה שוה לכל אחד מישראל בלא שום חילוק, כדי שיזכו הצדיקים על ידי קריאת פרשת פרה אדומה לעשות בזה אתערותא דלתתא שיוכלו לאכול מן הקרבן פסח.

כל אחד יכול לזכות לקרבן פסח בזה"ז

אמנם באמת ציווי קריאת הפרשה לכל ישראל הוא, כי באמת כל אחד ואחד יוכל לזכות לזה, ועל דרך שאמרו (סנהדרין צח.) היום אם בקולו תשמעו. כי גדול כח קריאת הפרשה כמו שכתב בעבודת ישראל (לפ' פרה) שעל ידי קריאת הפרשה נטהר האדם טהרה רוחני עי"ש, ממילא על ידי קריאת הפרשה טהר גברא מכל חטא עון ופשע, ועל ידי זה יכול כל אחד לזכות להיות בהנהו חבורתא, שאליהו יזה עליהם אפר פרה ויביאם מן הקרבן פסח. אמנם לזה צריך שתהיה הקריאה כדבעי במחשבות הראויות, ובבקשה אל השי"ת וטהר לבינו לעבדך באמת, שנזכה לטהרה נכונה, לטהר את נשמתינו ולנקות את נפשינו מכל כתמי החטא, ועל ידי שיהיה לנו טהרה רוחניות, יכולים אנו לזכות לזה שיבא אליהו ויזה עלינו אפר פרה, וזה יהיה לנו הכנה דרבה לחג הפסח הבא לקראתינו לשלום, שנזכה לאכול הקרבן פסח שעל ידי אליהו הנביא, אשר רק צדיקים וקדושים זוכים לזה.

ועל דבר זה השטן ואומות העולם מונין את ישראל, כי הם רוצים להפריע את בני ישראל מקריאת הפרשה שלא יזכו לטהרת הנשמה, ועל כן הם מונין את ישראל מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, אבל באמת מונח קדושה גדולה בפרשה זו, ועל ידי קריאת פרשת פרה יכול כל אחד מישראל לזכות לטהרה נפלאה ועליונה, לטהר הנשמה מן עבירה ועון, בבחי' שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם, ולזכות על ידי זה לאפר פרה ממש ולהקרבת קרבן פסח ממש.

והשי"ת יזכינו שנזכה לטהר עצמינו לפני הקב"ה, לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים, ואנו מצפים שאבינו שבשמים יקיים וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, לטהר לבות בני ישראל לאבינו שבשמים, ונזכה לטהרת הנפש טהרת הנשמה וטהרת הגוף, ועי"ז נזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים, השי"ת יזכינו עם כל ישראל לעלות לציון ברנה לביהמ"ק ולהקריב הקרבן פסח כהלכתו, ונזכה להיות דבוק בתורה ומצות, ונזכה להתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו בב"א.

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי מרן רבינו שליט"א ותשוח"ח להם

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

מיסודם של רבותיה"ק לבית סיגעט-סאטמאר

נוסד בשנת תרס"ט ע"י מרן רביה"ק בעל **עצי חיים** זי"ע - ונתחדש אורה ע"י מרן רביה"ק בעל **ברך משה** זי"ע בהדרכת והמשכת **כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א** - כ"ק הגה"צ רבי **שלום אליעזר טייטלבוים** שליט"א, נשיא הכולל

קרית יואל - בני ברק יצ"ו

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מזל טוב חמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחרדת קודש ובהתרגשות עילאה משגרים אנו בזה ברכת מז"ט אל מול פני

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ולחדב"נ הגה"צ ר' שמעון זאב מייזליש שליט"א

רב שכונת ברך משה בקרית יואל יע"א

לרגל שמחת אירוסי בתו, נכדתו

הרה"ח ר' **אברהם אליהו אייזנבאך** שליט"א
לנישואי בנו ביום שני באולמי הוד והדר

הרה"ח ר' **יצחק אייזיק ווייס** שליט"א
ולאביו הרה"ח ר' **יהושע ווייס** שליט"א
לאירוסי בנו הבה"ח אהרן נ"י

* * *

הרה"ח ר' **גרשון כץ** שליט"א, חבר הנהלת המוסדות
לאירוסי בתו

הרה"ח ר' **בנימין פוקס** שליט"א, לאירוסי בתו

הר"ר **אפרים אליעזר טעלער** הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' **יחזקאל משולם טעלער** שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' **משה יעקב ראטער** שליט"א
להכנס בנו, נכדם הב' דוד נ"י לעול התורה והמצוות

הר"ר **יעקב חיים לעווי** הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' **אלי' זאב לעווי** שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' **יצחק מרדכי מאשקאוויטש** שליט"א
להולדת בנו, נכדם - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר **יוסף צבי שישא** הי"ו
ולאביו הרה"ח ר' **מאיר חיים שישא** שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' **צבי אלימלך פעלבערבוים** שליט"א
ולזקינו הרה"ח ר' **משה יעקב ראטער** שליט"א
ולחו"ז הרה"ח ר' **משה טובי' פעדערווייס** שליט"א
להולדת בנו, נכדם - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

צדקת רבי מאיר בעל הנס - כולל עצי חיים - סיגעט - סאטמאר - אלקא דמאיר עננו

- **כולל אברכים מצויינים**
  - כולל להוראה
  - כולל הלכות שבת
  - כולל הלכות יו"ט
  - חברה משניות
- **התאחדות האברכים**
  - ארגון שיעורי תורה
  - חבורת יסודי התורה
  - איחוד החבורות
  - מערכת קול התאחדותינו
- **מפעלי צדקה חסד**
  - מפעל החסד "ידי משה"
  - קמחא דפסחא "ידי חסד"
  - וועד עריכת שמחות לאנ"ש
  - ארגון "חסדי משה"
  - למען אחי ורעי
  - קופת גמ"ח
  - קרן עזר נישואין